Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

8-мы ГОД ВЫДАНЬНЯ.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 122 (2014) Серада, 1-га чэрвеня 1927 г.

КОШТ НУМАРУ 4 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вараічаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 70 к.; 3 м. — 2 р. — к.; 6 м. — 4 р. — к.; 1 год — 7 р. — к. Зьмена адрасу: іншагародняя—20 к., мясцовыя—10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок нанпарэлі пасярод тэксту 1 р. — к. За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумант .35 кап. За кожны дадатковы .15. Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант .15. За кожны дадатковы .5. Публікацыі ЗАГС'—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

На гэтым зьніжэньне ня спыняецца.

Першага чэрвеня—гэта кантрольны дзень, у які загад саюзнага ўраду аб зьніжэньні цэн на 10 проц. павінен быць выканан. У справе ажыцьцяўленьня гэтае дырэктывы мы з самага пачатку спатыкаем часам непаразуменьне, а часам актыўнае супраціўленьне.

Некаторыя, асабліва нашыя працаўнікі гандлю і прамысловасьці, ніяк не зразумелі, навошта гэта зьніжэньне патрэбна, калі ад яго могуць мець страты дзяржаўныя органы. Гэтыя таварышы не зразумелі ленінскай думкі аб тым, што нам трэба навучыцца даць спажыўцу тавар лепшы па сваёй якасьці, чымся тавары капіталістычнае вытворчасьці і таньнейшы. Вось гэта ня ўсе разумеюць. Патрэбна была вялікая растлумачальная праца ўсёй партыі, савецкай улады і прафсаюзаў, каб узварушыць гэтую справу.

Цэлы шэраг рабочых сходаў, вялікая кампанія, разгорнутая на старонках партыйнага і савецкага друку, зрабілі сваю справу, і мы на першага чэрвеня можам адзначыць цэлы шэраг дасягненьняў у справе зьніжэньня цэн.

Якія-ж маем вынікі ў БССР на сёньняшні дзень?

Яшчэ толькі закончылася абсьледваньне нізавога гандлю, яшчэ з месц у Наркамгандаль паступаюць матар'ялы абсьледваньня і немагчыма канкрэтна сказаць аб дасягнутых выніках. Распрацоўка матар'ялаў абсьледваньня зойме яшчэ два тыдні і толькі тады можна будзе выявіць канчаткова, наколькі пастанова саюзнага ўраду выканана ў БССР.

Аднак, тыя матар'ялы, якія ўжо маюцца, дазваляюць прыблізна адказаць на пастаўленае пытаньне. Водлуг даных кан'юнктурнага бюро пры Дзяржплане БССР мы на 1 мая мелі зьні- [illegible] БССР да 7 а 8 процантаў. [illegible]

[illegible] зьніжэньне на 10 проц.

[illegible] Саюзе на 10 пр. Справа у тым, што да кампаніі [illegible] Такім чынам нам трэба [illegible]

дасягнуць не сярэдняга ўсесаюзнага 10-ці процантнага зьніжэньня, а канкрэтнага вырашэньня задачы прыстасоўваючы не да ранейшых цэн—у БССР.

Прымаючы пад увагу, што цэны ў БССР і раней былі крыху ніжэй, чым у іншых мясцох СССР і надбаўкі ў нас устаноўлены таксама меншыя, чым у іншых мясцох СССР, зьніжэньне ў БССР на 10 проц. з пункту погляду сярэдняй лічбы па ўсім Саюзе не дало-бы патрэбных вынікаў.

З прычыны гэтага мы разглядаем посьпехі зьніжэньня з пункту погляду выконваньня гранічных надбавак. Даныя, якія мае Наркамгандаль, гавораць за тое, што цэрабкопы, за некаторым выключэньнем, гранічныя надбаўкі захоўваюць. Тое самае наглядаецца ў спажывецкай каапэрацыі мястэчак. Гранічныя надбаўкі ў большасьці ня выконваюць дробныя вясковыя спажывецкія таварыствы і асабліва сельска-гаспадарчая каапэрацыйная сетка.

Зразумела, і тыя каапэрацыйныя арганізацыі, якія маюць бязумоўныя дасягненьні, не пазбаўлены некаторых недахватаў: яшчэ вельмі вялікія гандлёвыя выдаткі, яшчэ слаба праводзіцца рацыяналізацыя апарату.

Праведзенае абсьледваньне гандлю сыграла вялікую ролю ў справе больш рашучага зьніжэньня і рацыяналізацыі працы ў гандлёвых арганізацыях на мясцох.

На першага чэрвеня гранічныя надбаўкі ў БССР даведзены да гранічных надбавак, устаноўленых Наркамгандлем. Зьніжэньне цэн у вясковых мясцовасьцях набліжаецца да 10 процантаў. Мы, аднак, не павінны застанавіцца на гэтых дасягненьнях. Зьніжэньне цэн на гэтым ня спыняецца. Трэба [illegible] вычар- [illegible]

Далейшае зьніжэньне накладных гандлёвых выдаткаў і рацыяналізацыя гандлёвага апарату—вось на шляхі [illegible] зьні- [illegible]

Дэманстрацыя пралетарыятам Парыжа вернасьці Камінтэрну.

100.000-я камуністычная маніфэстацыя каля сьцяны камунараў.

ПАРЫЖ, 30-V. У маніфэстацыі, наладжанай у памяць разгрому Парыскае Камуны, брала ўдзел больш чымся 100.000 рабочых. Маніфэстанты у працягу 5-ці гадзін у калёнах са сьцягамі інтэрнацыянала і з крыкамі «Няхай жыве Камуна», «Няхай жыве СССР», праходзілі перад Сьцяной Камунараў.

«Юманітэ» піша: «Ніколі яшчэ сьцены старых Парыскіх магілак ня бачылі такога натоўпу народу. У гэтай маніфэстацыі парыскі пралетарыят паказаў сваю [illegible] вернасьць Камінтэрну і расейскай рэвалюцыі і даў, такім чынам, выразны адказ міністру ўнутраных спраў Сара».

Разгром мілітарысцкіх войск.

7 мукдэнскіх дывізій разьбіты войскам Ухану.—20.000 палонных.—Захопу Чжэнчжоу і Кайфына чакаюць гэтымі днямі.

ХАНЬКОУ, 30-V. 26-га мая войска ўханскага ўраду прарвалі [illegible] Лю Хэ (у паўночнай частцы правінцыі Хэнані). Мукдэнцы, падцягнуўшы значныя падмацаваньні, перайшлі ў контр-наступ [illegible] уздоўж Пекін - Ханькоускае чыгункі.

У выніку баёў 7 мукдэнскіх дывізій разьбіты ушчэнт. Рэвалюцыйнае войска захапіла значныя трафэі: пакуль налічваецца 2.000 палонных, 20 кулямётаў, 10 гармат, 12 бомбамётаў і вялікая колькасьць амуніцыі. Аступленьне супраціўніка набыло панічны характар.

Увечары 28-га мая войскі ўханскага ўраду дасягнулі [illegible]

Войскі Фын-Юй-Сяна [illegible]

Рэвалюцыйныя войскі на ўсім фронце энэргічна адціскаюць ворага. Захоп Чжэнчжоу і Кайфына рэвалюцыйнымі войскамі — пытаньне бліжэйшых дзён.

На захадзе фронту галоўныя групы войск Фын-Юй-Сяна [illegible] Цзэн-Цзяна.

У Наньянскім раёне калёна войск Фын-Юй-Сяна заняла Нэйсян і Лаохэкоу.

«ПАЗЫКА ПЕРАМОГІ» УХАНСКАГА ЎРАДУ.

ХАНЬКОУ, 28-V. Нацыянальны ўрад абвясьціў дэкрэт аб выпуску абароннае «пазыкі перамогі» у 5 мільёнаў даляраў. [illegible]

НАСКОК НА ПАМЯШКАНЬНІ ГАМІНДАНАЎСКІХ ГАЗЭТ.

ШАНХАЙ, 30-V. З Кантону паведамляюць аб наскоку [illegible] на памяшканьні трох гамінданаўскіх газэт. Рэдактар «Кантон газэт» і [illegible] арыштаваны.

Арыштаваныя матросы з «памяці Леніна» абвяшчаюць галадоўку.

ШАНХАЙ, 30-V. Арыштаваныя ў Нанкіне і адвезеныя ў Цзыйнань-фу (галоўны горад правінцыі Шаньдун) 47 чалавек каманды параходу «Памяць Леніна» знаходзяцца ў зьняволеньні ў Цзыйнаньфу ў страшэнных умовах. [illegible]

[illegible]

Англія зачыніла саюз маракоў у Ганконзе.

ШАНХАЙ, 29-V. Агенцтва Рэйтэр паведамляе з Ганконгу, што [illegible]

Гвалтоўніцтва ангельскіх марякоў у Ханькоу.

ШАНХАЙ, 27-V. Ангельскія [illegible]

Праца пленуму выканкому Камінтэрну.

ПЛЕНУМ ЗАЗНАЧАЕ НА ВЯЛІЧЭЗНУЮ НЕБЯСЬПЕКУ ВЫСТУПЛЕНЬНЯ КАПІТАЛІСТЫЧНАГА СЬВЕТУ НА ЧАЛЕ З АНГЛІЯЙ ПРОЦІ САВЕЦКАГА САЮЗУ.—ПА КІТАЙСКІМ ПЫТАНЬНІ ЎХВАЛЕНА ЎЗЯЦЬ НАПРАМАК ПА ПЕРАТВАРЭНЬНЕ ЎХАНСКАГА ЎРАДУ Ў РЭВАЛЮЦЫЙНА-ДЭМАКРАТЫЧНУЮ ДЫКТАТУРУ РАБОЧЫХ І СЯЛЯН.—ЧАРГОВЫ КАНГРЭС КАМІНТЭРНУ БУДЗЕ СКЛІКАНЫ ЎЛЕТКУ 1928 ГОДУ.

Раскольніцкае выступленьне на пленуме т.т. Троцкага і Вуйёвіча.

УСЕ ВЫПАДЫ АПАЗІЦЫЯНЭРАЎ СПАТКАЛІ АДНАДУШНЫ АДПОР.

МАСКВА. Агалошана «апавяшчэньне аб працы пленуму выканкому Камінтэрну» за подпісамі палітычнага сэкратара выканкому Камінтэрну.

У апавяшчэньні зазначана: з 18-га да 30-га мая пасядаў пленум выканкому Камінтэрну. Праца пленуму, які сабраўся ў пераломны момант разьвіцьця міжнароднае рэвалюцыі, мела выключнае значэньне для рэвалюцыйных рабочых усіх краёў.

Першым пытаньнем пленум абмеркаваў задачы Камінтэрну ў барацьбе проці вайны і ваеннае небясьпекі (па дакладах Куусінена, Бэла, Бэрнара). Пленум зазначыў, што галоўнаю небясьпекаю ў сучасны момант зьяўляецца вайна капіталістычнага сьвету на чале з Англіяй проці СССР і рэвалюцыйнага Кітаю. Пленум ухваліў адозву ў зьвязку з разрывам зносін між Англіяй і СССР.

Шырока абмяркоўваліся пытаньні кітайскае рэвалюцыі па дакладу Бухарына. Пленум узяў курс, каб абярнуць уханскі ўрад Гаміндану ў рэвалюцыйна - дэмакратычную дыктатуру рабочых і сялян.

Па пытаньні аб задачах кампартыі Англіі (даклад Кэмпбэля) пленум даў ацэнку становішча Англіі і вызначыў задачы кампартыі Англіі ў сучасны момант.

Пленум ухваліў склікаць чарговы шосты сусьветны кангрэс ўлетку 1928 году.

Дэзарганізатарскае выступленьне прадстаўнікоў апазіцыі.

Не зважаючы на выключную сур'ёзнасьць палітычных абставін, апазіцыя ЎсеКП знайшла магчымым навесьці на пленуме бяспрыкладную па вастрасьці атаку на ЎсеКП і Камінтэрн. Троцкі і Вуйёвіч (патрабаваньне апазіцыі дазволіць Зіноўеву, вызваленаму сёмым пленумам выканкому Камінтэрну, як ад старшынства, так і ад усяе працы ў Камінтэрне, узяць удзел у працы чарговага пленуму было адхілена ўсімі галасамі проці голасу Вуйёвіча) падалі па галоўных пытаньнях парадку дню свае контр-тэзісы, раздалі на пленуме шмат сваіх фракцыйных дакумантаў і выступалі адкрыта ад імя апазіцыйнага блёку, прычым усе дакуманты былі перапоўнены абвінавачаньнямі ЦК ЎсеКП і Камінтэрну ў «здрадзе», «няшчырасьці» і г. д.

Адкрыта выступаючы, як фракцыя, апазіцыя парушыла дадзеныя ёю 16-га кастрычніка абяцаньні спыніць усю фракцыйную барацьбу і не падтрымліваць выключаных з камуністычных радоў Маслава з кампаніяй. Ужо пасьля разрыву між Англіяй і СССР Троцкі на пленуме заявіў, што самаю вялікаю небясьпекаю з усіх небясьпек зьяўляецца зараз унутрыпартыйны рэжым, г. зн. на справе бальшавіцкая дысцыпліна УсеКП і Камінтэрну. З гэтае прычыны пленум ухваліў спэцыяльную пастанову аб апазіцыі, у якой папераджае апазіцыю, што ў выпадку далейшае фракцыйнае працы прэзыдыум выканкому Камінтэрну разам з інтэрнацыянальнай кантрольнай камісіяй павінны будуць фармальна выключыць Троцкага і Вуйёвіча з выканкому. Ніводная з дэлегацый пленуму не падтрымала апазіцыі, якая парушыла дзелавую працу пленуму, і ўсе пастановы ўхвалены проці аднаго толькі голасу Вуйёвіча.

жэньня з міжнародным анарха-сындыкалізмам, які самымі бруднымі сродкамі на баку найгоршых белагвардзейцаў змагаецца проці Камінтэрну і Савецкага Саюзу.

5. Сьвядомы паклёп і дыскрэдытаваньне Камінтэрну, які Троцкі абвінавачвае ў катаўскіх учынках над кітайскім пралетарыятам, кіраўніцтва якога (Камінтэрну) ён ганьбіць і з напрамкам якога ён змагаецца, як з «ганебнаю палітыкаю».

Троцкі і Вуйёвіч спрабавалі сарваць працу пленуму, бязупынна распаўсюджваючы варожы партыі фракцыйны матар'ял, імкнучыся сыстэматычна парушаць працу пленуму, ужываючы іншыя дэзарганізатарскія захады.

Пленум адказвае на вылазкі Троцкага цьвёрдаю рашучасьцю спыніць гэтыя раскольніцкія выбрыкі.

Пленум ухваляе:

1. Выканком Камінтэрну адзначае, што прынцыповы напрамак і паводзіны Троцкага і Вуйёвіча ня могуць сумясьціцца з іх становішчам, як сяброў і кандыдатаў выканкому Камінтэрну.

2. **Выканком Камінтэрну катэгарычна забараняе Троцкаму і Вуйёвічу праводзіць далей фракцыйную барацьбу.**

3. Пленум выканкому Камінтэрну ўпаўнаважвае прэзыдыум выканкому Камінтэрну супольна з інтэрнацыянальнай кантрольнай камісіяй **фармальна выключыць Троцкага і Вуйёвіча з выканкому Камінтэрну, калі гэтая барацьба ня будзе спынена.**

4. **Выканком Камінтэрну прапануе ЦК УсеКП ужыць рашучыя захады да аховы ЎсеКП ад фракцыйнае працы Троцкага і Зіноўева.**

Пастанова пленуму аб фракцыйным выступленьні Троцкага і Вуйёвіча.

Пленум выканкому Камінтэрну ўхваліў 30-га мая рэзалюцыю аб выступленьні Троцкага і Вуйёвіча на пленуме, пададзеную дэлегацыямі кампартый Нямеччыны, Англіі, Францыі, Італіі, Чэхаславакіі і Злучаных Штатаў.

У рэзалюцыі зазначана: **Троцкі і Зіноўеў насупроць узятых на сябе абавязацельстваў, насупроць выразных пастаноў партыйных мас, XV усесаюзнае партканфэрэнцыі і пастановы VII пашыранага пленуму Камінтэрну ня спынілі сваёй фракцыйнай дзейнасьці.** Паколькі Зіноўеў, вызвалены ад усяе працы ў Камінтэрне, ня мог узяць удзелу ў гэтым пленуме, прамоўцаю апазіцыйнага блёку выступіў Троцкі, які з бяспрыкладнаю вострасьцю паўтарыў выпады апазіцыйнага блёку проці ленінскае партыі ва ўсіх галоўных пытаньнях рэвалюцыі. **Палітычны напрамак, што абаранялі на гэтым пленуме Троцкі і Вуйёвіч, з якімі цалкам салідарызаваліся Зіноўеў і Радэк, знаходзіцца ў вострай незамірымай прынцыповай супярэчнасьці з абаснаванаю Леніным палітыкаю Камінтэрну.**

Галоўныя [illegible] гэтага апазіцыйнага напрамку [illegible]кія:

1. Дыскрэдытаваньне барацьбы Камінтэрну з небясьпекаю вайны. Трацкісты павярнулі свае сілы ня проці імпэрыялістаў, якія падбухторваюць да вайны, але Троцкі заявіў, што «самым небясьпечным з усіх небясьпек зьяўляецца партыйны рэжым». З такім лёзунгам **Троцкі на справе навучае рэакцыйнаму паражэнству.**

2. Няправільная ацэнка сутнасьці кітайскае рэвалюцыі, супярэчная ўсім асноўным ідэям Леніна аб задачах камуністаў у часе буржуазна-дэмакратычнае рэвалюцыі ў адсталых поўкаленіяльных краёх.

3. Поўны палітычны і арганізацыйны саюз з выключанымі з кампартыі Нямеччыны рэнэгатамі групы Маслава-Рут Фішэр, неадкладнае аднаўленьня правоў якіх у Камінтэрне Троцкі прапанаваў.

4. Патрабаваньне, каб Камінтэрн у барацьбе з небясьпекаю вайны арыентаваўся на анарха-сіндыкалісцкія элемэнты. Такім парадкам бальшавіцкі курс за заваёву пралетарскіх мас замяняецца сэктанцкаю палітыкаю зблі-

Заклік да аб'яднаньня пралетарскіх сіл проці вайны.

Выканком Камінтэрну зьвярнуўся з адозваю да рабочых і сялян усяго сьвету, да ўсіх прыгнечаных народаў, да салдат і матросаў.

У адозьве, між іншым, зазначана: «Імпэрыялістычныя дзяржавы спынілі прыкрываць сваю падрыхтоўку да вайны. Але імпэрыялізм ня можа рыхтавацца да барацьбы, не змагаючыся проці рабочае клясы. Вайна проці СССР зьяўляецца вайною клясавою, вайною проці пралетарыяту. У момант, калі сусьветны імпэрыялізм сьцягвае сілы, каб нанесьці ўдар рабочай клясе, правадыры сацыял-дэмакратыі здраджваюць інтарэсам рабочае клясы, пераходзяць на службу імпэрыялізму і ваеннае рэакцыі.

Перад павялічэньнем небясьпекі згуртуйце сілы для няшчаднае барацьбы проці вайны і проці рабаўнікоў, якія яе рыхтуюць.

Абяднайцеся мільёнамі ў сваіх рэвалюцыйных, камуністычных арганізацыях, у кампартыі, выганяйце ад сябе сацыял-патрыётычных правадыроў, рыхтуйцеся да вялікае барацьбы».

Дзейнасьць Аркосу і гандлёвага прадстаўніцтва СССР у Англіі спынена.

ЗРОБЛЕНЫЯ ЗАКАЗЫ БУДУЦЬ ВЫКАНАНЫ.

ЛЁНДАН, 30-V. Старшыня гандлёвае дэлегацыі СССР у Англіі т. Хінчук абвясьціў наступную заяву: «З прычыны скасаваньня ангельскім урадам гандлёвае згоды 1921 году, дзейнасьць гандлёвага прадстаўніцтва СССР у Англіі спыняецца. Аркос і савецкія дзяржаўныя арганізацыі, працаваўшыя ў Англіі, прымушаны ліквідаваць сваю дзейнасьць, бо палітыка ангельскага ўраду пазбаўляе іх усякае магчымасьці ня спыняць гандлёвых апэрацый на падставе агульнага эканамічнага пляну СССР.

Праца такіх арганізацый, як «Русо-Брыціш Грэйн Экспарт Кампані» (Экспартхлеб) і аналёгічных прадпрыёмстваў ня будзе спыняцца, калі ў далейшым гэтай працы ня будуць рабіць перашкод. У зьвязку з гэтым гандлёвае прадстаўніцтва, на вялікі жаль, прымушана звольніць у бліжэйшым будучым служачых прадстаўніцтва. **Усе кантракты, зробленыя Аркосам і іншымі савецкімі арганізацыямі ў Англіі з ангельскімі фірмамі аб экспорце і імпорце, будуць выкананы савецкімі арганізацыямі ў дакладнасьці.** Усе грашовыя абавязацельствы памянёных арганізацый таксама будуць выкананы імі, згодна ўмоў кантрактаў, у вызначаныя тэрміны выплаты. Для гэтае мэты будзе пакінута даволі пэрсаналу.

Адначасова гандлёвае прадстаўніцтва выказвае цьвёрдую ўпэўненасьць, што ангельскія фірмы, падпісаўшыя згоды і кантракты з савецкімі гандлёвымі арганізацыямі, таксама выявяць гатоўнасьць гарантаваць выкананьне імі абавязацельстваў і ўмоў гэтых згод кантрактаў.

Гандлёвае прадстаўніцтва ўлічвае пры гэтым, што ангельскі ўрад ня будзе рабіць перашкод савецкім арганізацыям і ангельскім фірмам пры выкананьні імі ўмоў кантрактаў і фінансавых абавязацельстваў».

Ліст т. Розэнгольца да Чэмбэрлена.

ЛЁНДАН, 30-V. 30-га мая выконваючы абавязкі даверанага ў справах СССР Розэнгольц зьвярнуўся да Чэмбэрлена з лістам, у якім просіць дазволіць савецкім грамадзянам у праўленьні Аркосу і іншых ангельскіх кампаній, якія вядуць англа-савецкі гандаль у Англіі, і савецкім грамадзянам у савецкіх гандлёвых арганізацыях, а таксама загадчыкам аддзяленьнямі і патрэбнаму асабоваму складу застацца ў Англіі пасьля выезду гандлёвае дэлегацыі на час ліквідацыі гэтых арганізацый, каб выканаць усе ўтвораныя кантракты і грашовыя абавязацельствы.

«У выпадку адмовы даць гэты дазвол,—заяўляе Розэнгольц, — будуць дадзены загады аб неадкладнай ліквідацыі ўсіх савецкіх гандлёвых установаў і ангельскіх таварыстваў, у якія ўкладзены грошы савецкіх грамадзян і арганізацый. Адказнасьць за страты, якія можа даць такая шпаркая ліквідацыя савецкім установам і грамадзянам, а таксама ангельскім падданым, ускладаецца ў гэтым выпадку на ангельскі ўрад».

Шпіёнаж ангельскае ўлады проці СССР.

Запытаньні да Чэмбэрлена ў палаце вобшчын.

ЛЁНДАН, 30-V. Дэпутат рабочае партыі Кенворці запытаў у палаце вобшчын, ці былі якія-небудзь з дакумантаў, зьмешчаных у Белай Кнізе, захоплены ў часе наскоку на памяшканьне савецкага пасольства ў Пекіне і на належачыя расейцам будынкі ў пасольскім квартале Пекіна.

Чэмбэрлен: «Не».

[Кен]ворці: «Ці магу я ў такім выпадку даведацца, як дакуманты, якія мелі зварот між Масквой і Пекінам, былі здабыты на тэрыторыі, якая не знаходзіцца пад панаваньнем яго вялікасьці?»

Чэмбэрлен: «Я не магу перашкодзіць паважанаму члену парляманту задаваць запытаньні, але я павінен начціва адмовіцца адказаць на іх».

Кенворці: «Ці належыць нам з гэтага зразумець, што тая частка гандлёвае згоды, у якой гаворыцца аб узаемным устрыманьні ад прапаганды і ўмешваньня, была парушана ўрадам яго вялікасьці»?

Пасьля адмоўнага адказу Чэмбэрлена, Кенворці запытаў: «Якім-жа чынам аказалася магчымым, што паведамленьні, маючыя зварот між Расеяй і іншым краем, трапілі ў рукі паважанага джэнльтмэна (Чэмбэрлена) без яго ўмешваньня»?

Чэмбэрлен: «Гэта—запытаньне, на якое я ўжо начціва адмовіўся адказваць і я зноў адмаўляюся адказваць на яго з меркаваньняў дзяржаўных інтарэсаў».

Дэпутат рабочае партыі Тэртль запытаў: «Ці-ж ня факт, што гэтыя дакуманты былі атрыманы пры дапамозе шпіёнажу з боку ангельскае ўлады».

Сьпікер зьняў пытаньне.

Камісія рабочае фракцыі парляманту.

ЛЁНДАН, 30-V. Парлямянцкая фракцыя рабочае партыі назначыла падкамісію ў складзе Кляйнса, Гендэрсона і Уэба для абгавору становішча, якое стварылася ў выніку разрыву з СССР, і для высьвятленьня, ці магчымы якія небудзь крокі для забясьпячэньня гандлю з СССР.

Заява Кука.

ЛЁНДАН, 30-V. Кук абвясьціў наступную заяву: «Разрыў англа-савецкіх адносін выкліча крайнюю неабходнасьць арганізаваць англа-расейскі камітэт гарнякоў. Гэтае пытаньне будзе разглядацца 2-га чэрвеня на зьезьдзе фэдэрацыі гарнякоў Вялікабрытаніі. Учынкі ангельскага ўраду аб'ядноўваюць рабочых усіх краёў і паспрыяюць замацаваньню шчыльнае сувязі між ангельскімі і расейскімі гарнякамі».

Ахова ангельскіх інтарэсаў у СССР даручана Нарвэгіі.

МАСКВА, 30-V. **Брытанская місія паведаміла НК Замежных Спраў, што ахова брытанскіх інтарэсаў у СССР даручана нарвэскай місіі.**

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Азнафта ліквідуе свае заказы ў Англіі.

БАКУ, 30-V. У гутарцы з карэспандэнтам Закгата, старшыня праўленьня Азнафты т. Барынаў заявіў:

У гэтым годзе прадугледжвалася заказаць у Англіі электрычных насосаў, кампрэсараў, турбагенэратараў і г. д. на 10 з паловай млн. руб. Зараз мы пакідаем у Англіі толькі тыя заказы, зьняць якія было-б немэтазгодным і якія Англіяй амаль што выкананы.

Рэшта заказаў будзе разьмеркавана ў іншых краёх. Па 2 з паловай мільёнаў руб. заказаў, прызначаных для здачы ў Англію, мы ўжо зьнялі. Гэтыя заказы ўжо амаль поўнасьцю (на 2 млн. руб.) намі перададзены чужаземным фірмам Нямеччыны, Амэрыкі, Чэхаславакіі. Буйныя чужаземныя фірмы імкнуцца атрымаць гэтыя заказы і канкуруюць адна з другой».

Сымпатыі ангельскіх рабочых да СССР ня зьменяцца.

ЛЕНІНГРАД, 30-V. Калектыў УсеЛКСМ заводу «Красный Гвоздильщик» атрымаў ліст ад члена дэлегацыі моладзі ангельскае кампартыі, прыяжджаўшае ў мінулым годзе ў Ленінград.

У атрыманым лісьце дэлегацыя піша: «Ангельскія рабочыя масы даскапала разумеюць адваротны бок тых махінацый, якія ўжыў ангельскі ўрад для разрыву зносін між Англіяй і СССР. Разрыў выкліча вялікае абурэньне сярод рабочых, сымпатыі якіх на баку савецкіх рэспублік».

Дырэктыва будзе выканана.

Заява т. Максімава аб стане цэн.

МАСКВА. 31-V. Намесьнік народнага камісару гандлю СССР Максімаў паведамляе, што на 1 чэрвеня зьніжэньне цэн дасягне па гарадох 8-9 проц.

Сярэдняе зьніжэньне цэн па вёсцы складзе на 1-га чэрвеня блізка 4-х проц., але гэтага, зразумела, вельмі мала. На павялічэньне кампаніі па зьніжэньні цэн у сельскіх мясцовасьцях зьвернута зараз уся ўвага НК Гандлю СССР. Больш 10-ці чалавек гэтымі днямі выехала на месцы, і трэба спадзявацца, што дырэктыва ўраду аб 10-ціпроцантным зьніжэньні, хоць і з спазьненьнем, але будзе выканана.

Першая савецкая ватэрная машына.

МАСКВА. У Маскву вярнулася з Тулы экспэртная камісія, якая езьдзіла для выпрабаваньня першае тэкстыльнае ватэрнае машыны, зробленае на тульскім заводзе. Як паказаў агляд, першы вопыт вырабу ватэрнае машыны зроблен тульскім заводам даскапала. Выпрабаваньні машыны ў працы таксама далі самыя здавальняючыя вынікі. Значэньне гэтага дасягненьня вялізнае, калі ўзяць пад увагу, што да гэтае пары мы ў адносінах тэкстыльнага абсталяваньня ў вялікай меры залежалі ад Англіі. Самы факт выпуску даскапалае савецкае прадзільнае машыны зьяўляецца добрым адказам на разрыў гандлёвых зносін з Англіяй.

НОВЫ ЦК САЮЗУ ПРАЦАЎНІКОЎ СУВЯЗІ.

МАСКВА. Зачыніўся ўсесаюзны зьезд працаўнікоў сувязі.

На заключным пасяджэньні адбыліся выбары ЦК саюзу, у салад якога ўвайшлі 41 член і 17 кандыдатаў. Сярод выбраных таварышоў Яглом, Манцывода, Машкін, Сабо і інш.

Ад'езд Купэра з Масквы.

МАСКВА. Дырэктар амэрыканскага тэлеграфнага агенцтва «Асошыэйтэд Прэс» Купэр выехаў 30-га мая ў Ленінград, адкуль накіруецца заграніцу.

Праверка зьніжэньня цэн на Паўночным Каўказе.

РАСТОЎ-ДОН, 30-V. Начальнік крайгандлю т. Якухін паведаміў, што выбарачная праверка выпікаў зьніжэньня цэн ахапіла ў краі 288 арганізацый з колькасьцю крам у 500 штук. Сярэдняе зьніжэньне цэн у краі складае 9,25 проц. На першым месцы стаіць Шахцінская, пасьля Таганрогская акругі. На апошнім месцы Стаўрапольская.

Штучнае абвадненьне.

ПАКРОЎСК, 30-V. На рэчцы Яруслане пачалі будаваць першую гідратэхнічную пабудову. Дзякуючы гэтай пабудове вада Яруслана будзе выкарыстана для абвадненьня зямель на плошчы 21 клм. даўжыні. Стара-Палтаўскі кантон атрымае ліманнае абвадненьне на плошчы 1.698 гэктараў.

Уся пабудова будзе каштаваць звыш 350.000 руб. і будзе скончана сёлета.

За адзіны фронт з рэвалюцыйнымі прафсаюзамі.

ПАРЫЖ, 30-V. Кангрэс саюзу рэфармісцкіх сындыкатаў (прафсаюзаў) рабочых і служачых дзяржаўных чыгунак ухваліў рэзалюцыю за адзіны фронт з унітарнымі прафсаюзамі.

Рэзалюцыя патрабуе, каб членам унітарных прафсаюзаў былі дадзены тыя-ж правы, як нібы ніколі не існавала расколу.

Прысуд па справе Ракошы застаўлен у сіле.

ВЕНА, 26-V. Учора ў Будапэшце, у вярхоўным судзе, разглядалася трэцяй інстанцыяй справа Ракошы і двух таварышоў. Суд зацьвердзіў прысуд першых дзьвюх інстанцый.

Адстаўка пэрсідзкага ўраду.

ТЭГЕРАН, 29-V. Прэм'ер Мустоўфі падаў шаху заяву аб адстаўцы габінэту. Шах згадзіўся на адстаўку.

У панскай Польшчы.

БАСТУЮЧЫЯ АДХІЛІЛІ ПРАПАНОВЫ ПРАДПРЫЁМЦАЎ.

ВАРШАВА, 30-V. **Забастоўка тэкстыльшчыкаў у Беластоку ня спыняецца. Прадстаўнікі рабочых адхілілі прапанову прадпрыёмцаў, якая прадугледжвае павялічэньне заработку на 12 проц., бо гэтая надбаўка не адпавядае росту дарагоўлі.**

ЛЁКАВУТ НА ЛОДЗІНСКАЙ ФАБРЫЦЫ.

23-га мая была абвешчана забастоўка на ткацкай фабрыцы Барцінскага ў Лодзі. Прычына забастоўкі—патрабаваньне павялічэньня заработку і захаваньня гэт. зв. «ангельскіх суботаў».

СКЛІКАНЬНЕ СОЙМУ.

Польскія газэты пішуць, што 15-га чэрвеня будзе скліканы сойм.

Старшыня эндэцкага соймавага клюбу дэпутат Гломбінскі зьвярнуўся да старшыняў усіх іншых польскіх клюбаў сойму з запрашэньнем на супольную нараду—у сувязі з надыходзячай надзвычайнай сэсыяй сойму. Парада мае датычыць тых законапраэктаў, разгляд якіх ужо пачаўся ў сойме. Найважнейшы з іх: праэкт зьмены выбарчага законадаўніцтва.

Замежная пазыка.

Прадстаўнік польскага дзяржаўнага банку д-р Баранскі прыехаў 27 мая ў Варшаву з Парыжа, дзе адбываліся нарады аб замежнай пазыцы для Польшчы.

У гутарцы з прадстаўнікамі друку Баранскі заявіў, што Польшча атрымае замежную пазыку ў 60 мільёнаў даляраў (замест 150 мільёнаў, якія прасіла Польшча).

Умова аб пазыцы будзе канчаткова падпісана 15 чэрвеня.

Законапраэкт проці камуністаў.

ВАРШАВА, 30-V. На нарадзе прэзыдыумаў польскіх фракцый сойму высунут праэкт афармленьня законадаўчым шляхам недапушчэньня камуністычных сьпісаў на выбарах.

У Заходняй Беларусі.

ЗАБАСТОЎКА БЕЛАСТОЦКІХ ТЭКСТЫЛЬШЧЫКАЎ ПАШЫРАЕЦЦА.

ВАРШАВА, 28-У. З Беластоку паведамляюць, што забастоўка тэкстыльшчыкаў пашыраецца, ахапляючы ўсё новыя і новыя прадпрыёмствы.

ВОДГУКІ РАЗГРОМУ ГРАМАДЫ.

Пад заклад у 700 злотых, вызвалены з Лідзкага вастрогу б. сэкратар лідзкага павятовага камітэту Грамады—Кастусь Шымкевіч.

Апошні быў арыштаваны аднвчасова з дэпутатамі Грамады і вызвалены цяпер з турмы, дзе ён захварэў на сухоты.

БЕЛАРУСЫ НА ВЫБАРАХ У ВІЛЕНСКУЮ МЯСТОВУЮ РАДУ.

22-га мая канчаткова ўтварыўся выбарны блёк, у які ўвайшоў Беларускі Выбарны Камітэт. Назва блёку: «Рабочы аб'яднаны выбарны камітэт сацыялістычных партыяў і прафэсыянальных саюзаў».

«Сельсаюз» і беларуская хадэцыя ўвайшла у блёк з віленскай расейскай арганізацыяй.

ПЕРАВЫБАРЫ МЯСТОВЫХ РАДАЎ У ВІЛЕНШЧЫНЕ.

Згодна загаду віленскага ваяводы Рачкевіча, мястовыя рады ў Нова-Сьвянцянах, Стара-Сьвянцянах, Ракаве, Новай-Вялейцы, Ашмянах і Троках лічацца распушчанымі.

У хуткім часе будзе назначаны тэрмін перавыбараў гэтых мястовых радаў.

ЧАРГОВЫЯ БЕЛАРУСКІЯ СПРАВЫ.

31-га мая ў м. Слоніме выязной сэсіяй акруговага суду будзе разглядацца справа 65 беларускіх сялян, абвінавачаных у прыналежнасьці да камуністычнае партыі Заходняе Беларусі.

13-га чэрвеня ў тым-жа м. Слоніме выязной сэсіяй акруговага суду будзе разглядацца справа 67 беларускіх сялян, абвінавачаных «у процідзяржаўнай дзейнасьці.»

Абвінавачаныя як з першага, так і з другога працэсу, параскіданы па вастрогах Горадзенскім, Пружанскім і Слонімскім.

Зноў „процідзяржаўнае“.

30-га мая ў Віленскім акруговым судзе пачаўся разгляд справы Сычэўскага, Александровіча, Шынкаловіча, Гніка, Круцько, Судніка, Клімашэўскага і яшчэ 6-ці чалавек, абвінавачаных у «процідзяржаўнай» дзейнасьці.

Справа слухаецца пры зачыненых дзьвярох.

Чыгуначная катастрофа пад Дукштамі.

28-га мая паміж станцыямі Дукшты і Рымшаны зьляцеў з рэяк тавара-пасажырскі поезд. Тры таварныя вагоны разьбіліся. Людзкіх ахвяр ня было.

Прычына катастрофы ня выяўлена.

Апраўданьне ўкраінскіх дэпутатаў.

ВАРШАВА, 30-V. Віленскі акруговы суд ухваліў апраўдваючы прысуд украінскім дэпутатам Чумай, Казіцкаму і Васынчуку.

„Агітацыя“.

(Ліст з Індыі).

Узбураная Індыя ўважліва сачыць за кожным крокам разьвіцьця кітайскіх падзей. Буру абурэньня і пратэсту выклікалі вансянская і нанкінская бойні, шанхайскія вакараньні сьмерцю. Мільёны праклёнаў пасыпаліся на галаву Чэмбэрлена; тысячы мітынгаў і розных сходаў ухвалялі суровыя пратэсты абурэньня. Газэты былі поўны імі, зусім амаль не давалася і ўнутраным падзеям, не зважаючы на ўсю іх важнасьць. Уся індыйская грамадзкасьць хвалявалася, бударажылася адным толькі пытаньнем—кітайскім.

Паў Шанхай. Пацехі, прывітаньні, павіншаваньні. Шчыльней злучаліся рэвалюцыйныя сілы, поўныя энтузіязму і надзей. Нацыяналісты лявелі, рабіліся крайнімі, умераныя—левымі, правыя—мучыліся грызотай сумленьня. Індыйская грамадзкасьць сьвяткавала.

Наскок на савецкае прадстаўніцтва і консульства. Пекін і Шанхай, Чжан-Цзо-Лін і Удэндэйк. Не, Удэндэйк і Чэмбэрлен. Для індусаў ужо ўсё ясна.

— Кітайская паліцыя прымушана была зрабіць вобыск,—безапэляцыйна заяўляюць англа-індыйскія афіцыёзы. — Прымушана, каб спыніць савецкую агітацыю.

— Правільна: патрэбна спыніць яе, агітацыю. Глядзіце, як расьце папулярнасьць саветаў у Індыі,—паўтаралі ангельцы-чыноўнікі.

Але самі індусы глядзелі інакш: „Злачынства, правакацыя“,—рэагаваў на гэтыя падзеі індыйскі друк.—«Адзін з шматлікіх агідных учынкаў, у якім кукальны пекінскі ўрад грае самую нязначную ролю. Гэта справа тых, хто кіруе ўсёй палітыкай імпэрыялістаў у Кітаі. Нарэшце, больш ясна: гэта справа сэра Аўстэна [Чэмбэрлена]».

Абурэньням ня было канца. Прэса ўзбураная, Індыя ў неўразуменьні прыслухоўваецца, чакае, з напружанай увагай сачыць: «Што-ж гэта будзе?»

Рэакцыянэры, застрашаныя і пагарджаныя, падынялі галаву. Пушчана правакацыя: «Зьняважана вялікая дзяржава, будзе вайна». Вайна з СССР? З тэй адзінай дзяржавай, што была прыяцелем, шчырым прыяцелем няшчаснаму, падзяляемаму на часткі Кітаю? Значыць, надзея на посьпех кітайскае рэвалюцыі зьнікла?.

Індыя сумняваецца: яна ведае, што імпэрыялісты выкарыстаюць гэты выпадак, разьвясуць і падзеляць Кітай на часткі.

Ангельцы рады: «Паглядзіце, што застанецца ад кітайскае рэвалюцыі і ад вашага захапленьня саветамі». Правільны разьлік: пасьля разгрому Кітаю і Індыя супакоіцца, ангельцы яшчэ адцягнуць сьмерць сваёй магутнасьці ў Індыі.

Да, так уласна паступіць кожная дзяржава, абвясьціць вайну. Англія і без зьнявагі зьнішчыла паў-Нанкіна, тры чвэрці Ван-Сяна. А за гэта яна зьнішчыла-бы ўвесь Кітай, калі-б, зразумела, магла.

Але СССР і ня думаў абвяшчаць вайну: правакацыя, меўшая мэтай выклікаць стычку, уцягнуць СССР да ўдзелу ў абрабаваньні не ўдалася.

Палегчана ўздыхнула Індыя, прачытаўшы тэкст савецкае ноты. Але амаль аднначасова зрабілася вядомай яшчэ адна нота, нота пяці імпэрыялістычных урадаў, патрабуючых уплаты «узнагароды» за нанкінскую бойню.

Абедзьве ноты горача абгаварваліся індыйскай прэсай і грамадзкасьцю:

— Нота і ўчынкі савецкага ўраду яшчэ раз даказалі,—піша калькуцкая газэта »Форуард»,—што СССР, верны сваім прынцыпам, і ня думае ісьці па сьлядох імпэрыялістаў, якія ў гэтым выпадку ўжылі-б страшэнныя рэпрэсіі. Спакойны тон і правата пратэсту без пагроз і надзвычайных патрабаваньняў, вельмі моцна расчаравала імпэрыялістаў. Інтрыга імпэрыялістаў, благаславіўшых наскок на савецкае прадстаўніцтва, зьдзівіла іх саміх. Масква разумее іх гульню і не дала сябе ўцягнуць у вайну.

Ціхамірлівасьць Масквы—суровы кантраст з пазыцыяй імпэрыялістычных урадаў, патрабуючых вялізарных узнагарод як уплаты за расстрэлы кітайскіх гарадоў і народу. Другая газэта дадае: „Нанкінская нота імпэрыялістаў—бомба, пушчаная ўсьлед за бомбамі, што зьнішчылі паў-Нанкіна. Які кантраст з савецкай спакойнай нотай. Далі па твары ня СССР, а таму, хто спрабаваў даць па твары саветам.

Кантраст. Яскравы вялізны кантраст, згаджаюцца з гэтым усе, нават самыя правыя індыйскія газэты, уся індыйская грамадзкасьць.

Ангельскія кансэрватары крычаць усюды аб савецкай агітацыі. На што яны дапамагаюць гэтай агітацыі, нават ствараюць яе самі, гавораць нацыяналістычная газэта.—Ці-ж гэтыя дзьве ноты, гэты кантраст—не самая лепшая агітацыя для савецкае дзяржавы? Агітацыя ня словам, а справай. Пасьля гэтае агітацыі, бальшавікі не адчуваюць патрэбы ў іншай. З гэтага і складаецца ўся моц савецкага ўраду: што ён гаворыць, то і робіць,—дадае другая.

І сапраўды, ці не зразумела, як Чэмбэрлен памыліўся, не ўлічыўшы вынікаў сваіх „тонка-разьлічаных“ учынкаў? Ці можа, як шалёны, ён нэрвуецца, адчуваючы сваю блізкую пагібель? Пажадаем, каб на гэты раз яго прадчуцьці апраўдаліся.

Далей, гавораць газэты, пасьля зрыву, пасьля няўдачы, разгневаныя імпэрыялісты-няўдачнікі будуць рыхтаваць усё новыя і новыя наскокі і правакацыі.

Але ня доўга: яшчэ дзьве-тры правакацыі некаму іх будзе прадаўжаць, дзеяньне кожнае з іх адчыняе вочы ўсё новым і новым мільёнам, уплывае на масы так, як ня можа ўплываць ні адна агітацыя ў сьвеце.

А. Данас.

Калькута.

ПЕРШЫ ГОД „АЗДАРАЎЛЕНЬНЯ“.

(З польскага друку).

Зроблены пад лёзунгам маральнага, гаспадарчага, фінансавага і іншых «аздараўленьняў» майскі пераварот Пілсудзкага сьвяткаваў нядаўна сваю першую гадавіну.

Як заўсёды ў гэткіх выпадках пачаўся падлік актыву і пасыву «аздараўленьняў» за апошні год.

Што тычыцца «актыву», то справа была надта лёгкай: ня было чаго лічыць. «Санацыйная» прэса толькі даводзіла, што становішча Польшчы перад пераваротам было да таго цяжкім, што майскі пераварот зьяўляўся неабходным крокам да «аздараўленьня». Апошняе-ж, бачыце, яшчэ не ўдалося па розных прычынах, але будучына варожыць для Польшчы ўсё найлепшае. Пад кіраўніцтвам Пілсудзкага, Польшча, нібы-та, даб'ецца ўсебаковага аздараўленьня, дойдзе да нячуванага росквіту і г. д. і г. д.

Роля апазіцыйнага друку была больш прастай. Працаўнікі перавароту ўзяліся за лічбы, якія паказваюць, што сучаснае становішча Польшчы значна пагоршылася ў параўнаньні з становішчам Польшчы перад пераваротам.

Са ўсіх «аздаравіцеляў» найбольш пастараўся міністр земляробства Незабытоўскі, палітыка якога давяла Польшчу да страшэннай дарагоўлі.

Дзяржаўнае статыстычнае кіраўніцтва Польшчы абвясьціла лічбы, якія паказваюць рух цэнаў на рэчы першае неабходнасьці, перад усім павялічэньне цэнаў на збожжа.

Міністр земляробства Незабытоўскі (манархіст) у першы-жа месяц свайго гаспадараваньня скасаваў мытныя тарыфы на экспорт польскага збожжа заграніцу.

Гэты крок міністр тлумачыў тым, што Польшча мае паважную лішку хлеба, якую трэба як мага хутчэй прадаць заграніцу. Зараз мы ўбачым, што Незабытоўскі дзейнічаў як прадстаўнік польскага буйнага абшарніцтва, для якога скасаваньне мытных тарыфаў было вялікаю магчымасьцю збагачэньня.

Вясной 1926 году цэнтнар (100 кілёграмаў) жыта каштавалі ў Польшчы 2 даляры 90 цэнтаў. У Чыкага (Злучаныя Штаты Амэрыкі) цэнтнар жыта каштаваў тады 3 даляры 43 цэнты.

20 красавіка г. г. дзеля масавага вывазу збожжа заграніцу, цэнтнар жыта каштаваў у Польшчы 4,71 даляраў, у Чыкага—3,73 даляры.

Гэта-ж мы бачым і з цэнамі на пшаніцу. Вясной 1926 г. цэнтнар пшаніцы каштаваў у Польшчы 4,97 даляраў, у Чыкага—6,05 даляраў. У сучасны момант цэнтнар пшаніцы каштуе ў Польшчы 6,31 даляраў у Чыкага-жа цана на пшаніцу паменшылася да 5,03 даляра.

Цэны на іншыя рэчы першай неабходнасьці паказваюць нам тое самае.

«Роботнік» (№ 130) піша:

> «Пераважная большасьць сялян ужо даўно змушана купляць хлеб на ўласную патрэбу. Міністр Незабытоўскі абагаціў поўную частку абшарнікаў, розных пасрэднікаў і спэкулянтаў, а краіна ломіць карк пад цяжарам недахватаў і беднасьці».

У другім месяцы «Роботнік» выразна гаворыць, што палітыка Незабытоўскага

> «як агульна-гаспадарчая, так і экспортная носяць ясна выказаны вузкаклясавы характар дапамогі буйным абшарнікам».

«Аздараўленьне» Польшчы ў іншых галінах гаспадарчага жыцьця выглядае ня лепш. Міністэрства працы і грамадзкае забясьпекі, на чале якога стаіць «сацыяліст» Марачэўскі, таксама ня можа пахваліцца вынікамі дзейнасьці за апошні год.

Тое-ж масавае беспрацоўе, тое-ж парушэньне 8-мігадзіннага дня працы, тыя-ж баракі для бяздомных у Жолібору (каля Варшавы).

Аб «аздаравіцельнай» дзейнасьці іншых міністэрстваў, апазыцыйны польскі друк піша ў гэткім-жа тоне.

Варта яшчэ толькі спыніцца на дзейнасьці міністэрства справядлівасьці (права). Апошняе пабіла рэкорд беззаконнасьці. Зразумела, што польскія газэты не ўспамінаюць аб зьдзеках «аздаравіцеляў» над нацыянальна-вызваленчым рухам нацменшасьцяў Польшчы, аб разгоне тых легальных партыяў і арганізацыяў, якія існавалі пры ўсіх польскіх урадах.

Галоўнае абвінавачаньне проці ўраду Пілсудзкага апазіцыйны друк бачыць у беззаконным арышце 4-х генэралаў у дні майскага перавароту.

Орган эндэкаў «Газэта Поранна Варшавска» (№ 116) піша:

> Звычайна жыхар усяго гэтага не бачыць. Сучасныя гаспадары Польшчы цэняць яго тым, што гэткі-та польскі паручнік узяў у Ніцы прыз за скачкі, у чэрвені прывязуць прах Славацкага, а ў ліпені адбудзецца каранацыя абразу ў Вострай Браме і г. д.

Эндэкі ня могуць дараваць шпаркае эвалюцыі майскіх «аздаравіцеляў».

У майскія дні пілсудчыкі заклікалі рабочых Варшавы да дапамогі «рэвалюцыі».

Учарайшыя «рэвалюцыянэры» хочуць сёньня ўзьняць настрой насельнасьці праз урачыстую каранацыю маткі боскай вострабрамскай,—ад якой эндэкі заўжды чэрпалі свой палітычны капітал.

Што-ж будзе заўтра? Якія новыя піруэты прыдумае фашысцкі ўрад Польшчы, каб схаваць ад насельнасьці свае няўдалае «аздараўленьне»? **Юг.**

У Савецкай Беларусі.

Як разьмяркоўваецца земфонд.

(Талачынскі р., Аршаншчына)

На мяжы Чарэйскага і Талачынскага раёнаў маецца зямлі запаснага фонду 120 дзесяцін. Гэты вучастак зямлі сяляне вёсак Лазы, Ратанкі і Бобаўкі разьмеркавалі між сабой, і апрацоўваюць адзін вучастак тры вёскі, так што вызначыць межы ні ў якім выпадку немагчыма.

Для таго, каб ліквідаваць гэты канфлікт, неабходна, каб райземкамісія зьвярнула на гэта зьявішча сур'ёзную ўвагу, а яна да гэтага часу ня была с-саветам аб гэтым паведамлена.

Гэты вучастак зямлі годны для пашы і на ім можна закласьці некалькі добрых гаспадарак, а цяпер там пануе бязладзьдзе, якое неабходна зьнішчыць.

Жыхарства даўно чакае, каб улада зьвярнула на разьмеркаваньне зямель запаснага фонду ўвагу і правільна разьмеркавала-б яе. Гэты вучастак зямлі сельска-гаспадарчым падаткам не аплачваецца, бо невядома, на каго яе залічыць. Чакаючы.

С.-г. падатак.

Патрабуецца сталая падрыхтоўка.

(Сьмілавіцкі р., Меншчына).

У законе аб падатку ў гэтым годзе шмат ёсьць зьмен супроць мінулага году, але насельніцтва з гэтымі зьменамі мала знаёма, бо не вядзецца сталай падрыхтоўкі.

Вучот аб'ектаў абкладаньня ў гэтым годзе патрабуе пільнае ўвагі і растлумачэньня насельніцтву дзякуючы таму, што ў гэтым годзе па Сьмілавіцкаму раёну будзе абкладацца ня нахата, а засеў.

І каб стала падыйсьці да вучоту, неабходна шырокае тлумачэньне насельніцтву аб сапраўдным выяўленьні плошчы засеву і не засеянай. Трэба адзначыць, што калі ня будзе заўчаснай падрыхтоўкі, то вучот можа прайсьці ня зусім здавальняюча, бо хаця ў нас пераважны спосаб апрацоўкі, гэта 3-х гадовы севазварот, але 1/3 частка ніколі не залягае пад парам, а засеяна тэй ці іншай культурай.

Пры вучоце-ж аб'ектаў аб'кладаньня будуць выпадкі, калі будуць заяўляць, што абсеяны толькі 2/3 часткі зямлі.

РВК неабходна даць напрамак у працы с-с. у гэтай галіне, а таксама на гэту справу павінна зьвяртаць увагу і культ. сілы і дапамагчы ў працы с-с-ам. Трэба, каб новае практыкаваньне на абкладаньні плошчы засеву прайшло з поўным посьпехам і пры ўдзеле шырокіх колаў насельніцтва.

Клёнік.

Выстаўка жывёлагадоўлі.

[Мазыршчына, Каралінскі раён].

Раённы выканаўчы камітэт прызначыў на 31-е мая ў саўгасе Дабрынь імя «Леніна» раённую выстаўку жывёлагадоўлі.

Гэта зьяўляецца адной з першых спробаў зрушыць сялянства раёну да пераходу ад невыгаднай балотнай каровы да жывёлы, якая можа даваць запраўдную карысьць сельскай гаспадарцы. Выстаўка абяцае быць многалюднай дзякуючы раней праведзенай адрыхтоўчай працай сярод насельніцтва. Многа надзеі ўскладаецца на нямецкую калёнію «Анзельмаўка», дзе на першы пагляд незавідная парода кароў у невялікай колькасьці дае малако добра мэханізаванай і наогул абсталяванай малочнай арцелі і лепшае масла.

Устаноўленыя прэміі за лепшыя гатункі жывёлы, выклікаюць вялікую цікавасьць сялянства к выстаўцы.

Спадзяёмся, што выстаўка пройдзе добра, і дасьць многа карысьці ў сэнсе паляпшэньня жывёлагадоўлі.

Селькор.

Вясковая каапэрацыя.

Вобальскае спажывецкае т-ва.

(Вульскі раён, Полаччына),

Ня гледзячы на тое, што т-ва знаходзіцца ў вельмі спрыяючым для гандлю пункце (50 крокаў ад станцыі) і крама заўсёды поўна народу, звароты вялікія, але справа ідзе ня вельмі гладка.

Часта ў дастаўцы тавараў бываюць перабоі: то няма газы, то мукі, то махоркі, то ёсьць мука, а няма дражджэй і г. д. Лік пайшчыкаў (355) не выяўляе адзнакаў росту, які, здаецца, абавязковы для гэтага т-ва. З 1-га кастрычніка 1926 г. новых пайшчыкаў паступіла толькі 20 чалавек.

Поўных (5 рублёвых) паёў каля 3, а ў сярэднім—2 рублі.

Лёзунг, які доўга красаваўся ў каапэратыве: «Да 1-га красавіка ў кожнага пайшчыка павінен быць 5-ціруб-лёвы пай» далёка не ажыцьцёўлен.

Каапэратыў вёў падрыхтоўчую працу (закупляў шэрсьціньне, скуры, збожжа, яйкі, сем'я, лён), але з адчыненьнем у Вобалі сельска-гасп. т-ва гэтыя функцыі пярэйдуць да апошняга.

Звароты ў каапэрацыі растуць: за мінулы год зварот дасягнуў—37995 р. 79 кап., а за 1 паўгодзьдзе 1926-27 г.—23941 р. 74 к. Гэта адзнака добрая.

Прыватных гандляроў у раёне дзейнасьці каапэратыву няма.

Налажэньні зьнізіліся да 9,8 проц. Ненармальным зьяўляецца тое, што каапэратары гоняцца за дробязямі, напр. на гузікі накладаюць да **157 проц.**, гаворачы, што і ў іншых крамах такія цэны. Такія выпадкі былі і з іншымі таварамі, напр., шкло, дрожджы і г. д.

Рэвізійная камісія, а потым і агульны сход зазначылі на гэтыя недахваты. Тавары каапэратыў купляе ў Полацкім акрсаюзе, хоць шмат што выгадней можна купіць у Віцебску, супроць чаго паўстае Полацкі саюз. У Полацак тавары ідуць праз Віцебск, а потым зноў зьвяртаюцца ў Вобаль, на напрамку да Віцебску. У гэтых адносінах фармалізм трэба зьнішчыць і купляць трэба там, дзе будзе менш накладных выдаткаў.

Ёсьць і бібліатэчка, якая спакойна ляжыць на палачках у канцэлярыі, часамі толькі крыху трывожыцца мышамі, якія, вядома, таксама любяць каапэрацыю.

Для таго, каб праца ішла лепш, каб праўленцы ёй былі зацікаўлены, сход пайшчыкаў высунуў прапанову: пэнсію служачым выплачваць з працанту звароту. Думка добрая, але чамусьці яна не праводзіцца ў жыцьцё. Над гэтым трэба падумаць вярхам.

Зараз абрана новае праўленьне каапэратыву, якому трэба выправіць існуючыя хібы, і за Вобальскай каапэрацыяй, пры яе палажэньні, спросу і зваротах, добрая будучына.

А. М.—кі

Сел.-гаспадарчая каапэрацыя Мазыршчыны.

17 мая скончыў сваю працу акруговы зьезд упаўнаважаных сельска-гаспадарчае каапэрацыі Мазыршчыны.

На зьезьдзе прысутнічала 78 дэлегатаў з выбранае колькасьці ўпаўнаважаных 84.

Спрэчкі па справаздачы акрсельсаюзу разьвіваліся па наступных пытаньнях:

Адзначалася затаварваньне, якое тлумачыцца тым, што акрсельсаюз рабіў заказы на тавары, ня прытрымліваючыся заявак нізавых арганізацый. Шмат тавараў было не сэзонных.

Белсельсаюз несваячасова праводзіць разрахунак па жывёла-загатоўках, што перашкаджае працы.

Мала зьвярталася ўвагі на спэцыяльныя віды аб'яднаньняў.

Попыт на насеньне далёка не здавальняўся.

Па дакладу Мазырскага аддзяленьня Белсельбанку зьезд пастанавіў узмацніць вывучэньне разьвіцьця сельскае гаспадаркі, пашырыць прасьцейшыя агульна-банкаўскія апэрацыі, у першую чаргу ў таварыствах, якія знаходзяцца ў межах акругі. Таксама адзначана неабходнасьць дапамагаць разьвіцьцю апэрацый па дастаўцы і збыту і агнятрываламу будаўніцтву праз выдачу на гэта спэцыяльных сродкаў.

Зьезд пастанавіў арганізаваць пры акрсельсаюзе сэкцыю калектыўных гаспадарак, што значна пасуне працу ў гэтым напрамку. Зьезд прайшоў дзелавіта.

Анучын Пятрусь.

Гадуем лес.

(Зембінскі р., Барысаўшчына).

«Дзень лесу» па раёну прайшоў даволі пасьпешна. Загадзя яшчэ да сьвята ўтварылася камісія, у якую ўвайшлі прадстаўнікі мясцовых устаноў.

На пасяджэньні камісіі быў ухвален плян працы, які быў праведзен у «Дзень лесу» амаль поўнасьцю. У азначаны дзень служачыя сумесна з камсамолам засадзілі пад парк плошчу быўшага старога рынку, а гэтаксама былі дрэвы параздаваны насельніцтву для пасадкі на вуліцах супроць сваіх хат.

Што тычыцца сельсаветаў, то гэтаксама «Дзень лесу» прайшоў ажыўлена.

У Касьцюкоўскім сельсавеце жыхары в. Касьцюкоў і прылеглых хутароў абсеялі сасновым насеньнем больш дзесяціны плошчы пустыра і засадзілі саджанцамі каля поўдзесяціны.

Па іншых сельсаветах рабілася пасадка лесу, падборка лесасек ад хламу, вяліся гутаркі аб значэньні ў нас ляснoй гаспадаркі.

«Дзень лесу» прайшоў добра ў тых сельсаветах, у якіх было больш сялянскага актыву і ў якіх гэтай справай цікавілася сама мясцовая ўлада, умела зацікавіць насельніцтва ў гэтай галіне, даць належнае тлумачэньне аб карысьці насадкі лесу для будучага пакаленьня, але на жаль некаторыя сельсаветы на гэтую важную грамадзкую справу не зьвярнулі належнай увагі і сьвята «Дзень лесу» прайшло няпрыкметна.

Язэп Шпэт.

У ПРЫМЕЖНЫМ РАЁНЕ.

(Уражаньні).

Самыя дробныя, самыя параскіданыя паселішчы на Полаччыне—гэта ў Ветрынскім раёне. Няма тут старых больш-менш значных мястэчак. На абшары гэтага раёну—ня было ніводнага досыць люднага раёну, а значыцца прамыслова-эканамічнага і культурнага асяродку. Старая чыгунка, пабудаваная тут пры падрыхтоўцы б. Расеі і Францыі да сусьветнай вайны, падзяляе раён на роўныя часткі.

Ад Зах. Дзьвіны, на поўдзень цягнецца мяжа г. зв. «віленскага карыдору»—«Рэчыпаспалітай. Мяжа гэта робіць гэту чыгунку ня больш як нязначнай «веткай ж. д.,» злучаючай Ветрынскі раён з Полацкам.

Так было ў першыя пасьляваенныя гады. А цяпер—вузкай істужкай, паміж пералескаў гэта чыгунка злучаецца з вузка-калейнай сеткай чыгунак капіталістычнае Эўропы. Савецкі цягнік задним ходам дае на мяжу савецкія вагоны, упіраецца тут у мяжу «галубых жандараў», якія белымі лайкамі сваіх рукавіц рупна мацаюць савецкія паравозы, вагоны і тавар.

Мы гандлюем.

Ня так даўно пачала будавацца наша мытніца 1 рангу, але не на мяжы, а бліжэй к Полацку. На старым разьбітым паўстанку Фарынава, у высокім і вялікім сасновым бары зьявіўся чысты гандлёва-прамысловы гарадок. Пачаў пашырацца паўстанак у добрую станцыю. Адчыняецца пошта. Польскія вагоны, па спэцыяльна пралажанай каляіне ўвесь час вазілі сюды каменны вугаль, зараз цягаюць рознае жалеза, цынк. Навокала вялікія дрэва-распрацоўчыя склады.

А па-над сасновым борам уюцца чырвоныя сьцягі. Зьяжджаюцца рабочыя, служачыя.

Крыху бліжэй да мяжы і сасновы бор расступаецца. Пачынаюцца прыгожыя ўзгоркі. Глыбокія лагчыны. Кавалкі пералескаў. Люстэркамі блішчаць вазёры Рунее жыта. Цямнее аксаміт ярыны... І ўжо недалёчка ад мяжы на старым Лепельскім шляху, жаўцеюць на ўзгорках сьвежыя хаткі будучага м. Ветрына, якое ўвосень амаль усё было спалена. Цяпер, як грыбы пасьля дажджу, растуць прыгожыя, прызёмістыя хаты-пяцісьценкі.

Каля самай чыгункі красуюцца будынкі раённага асяродку: РВК, нардому, нарлячэбніцы, пошты, сямігодкі, каапэрацыі, далей міліцыя, нарсуд.

Ня так даўно зьявіўся тут раённы асяродак і забудаваў гэтыя ўзгоркі, але ўжо злажыліся пэўныя традыцыі, пэўная група насельніцтва са **сталоўкай, інтэрнатам.**

Раней, кажуць, групы ўсіх ветрынскіх служачых ня ладзілі паміж сабой. А цяпер—нішто. Толькі адзін раённы праваабаронца, вядомы «беларускі» пісьменьнік А. Р. Пшчолка, віяк ня ладзіць з сялянамі. Але калі апошнія пачынаюць на яго сварыцца, дык ён паправіць сваё пэнснэ і шапку «міністэрства юсьціцыі» і звычайна адыходзіць. Пробавалі Пшчолку ўцягнуць і ў масавую працу, але ён, перш чым чытаць лекцыю ў сельсавеце, прапанаваў «очистить помещение» ад сабраўшыхся. Старшыня сельсавету пры гэтым палічыў, што чытаць лекцыю ў пустым памяшканьні ня варта, памяшканьне «не очистил» ад публікі і, вядома, лекцыя ня была прачытана. Больш лекцыямі Пшчолку ўжо не турбавалі.

Пробаваў Пшчолка тое-сёе пісаць і ў мясцовую газэту, але тут такія хлапцы, што ніводнай напісанай яго «штукі» ня прымаюць.

— Не падходзе,—кажуць.

Затое сялянства лепей слухае іншае. Праз усё Ветрына на высокіх слупах працягнулася савецкае радыё, якое перадае сюды вольныя словы і сьпевы савецкіх цэнтраў. Тут чутно вольнае жыцьцё працоўных. Відаць, як пашыраецца гаспадарчае і культурнае будаўніцтва. А праз якіх-небудзь 10 вёрст туды, далей па чыгунцы, як слупы стаяць польскія жандары. Там сьвет прымусу, там стогны і енкі працоўных. Панскія боты там яшчэ топчуць зямельку працоўных.

Дзьвінскі.

ВЕСТКІ З МЕСЦ.

Рабоча-сялянская амбулаторыя.

Слуцак. АВК ухваліў і даручыў акруговаму аддзелу камунальнай гаспадаркі зараз-жа прыступіць да пабудовы новага будынку для рабоча-сялянскай амбулаторыі. На гэтую мэту адпушчана 17000 р.

Новы пэдтэхнікум.

Слуцак. У Слуцкай акрузе няма ніводнае сярэдняе навучальнае ўстановы, а апошняя вельмі патрэбна.

Слуцкі акруговы выканаўчы камітэт узьняў перад Саветам Народных Камісараў БССР хадайніцтва аб адчыненьні ў г. Слуцку пэдагагічнага тэхнікуму.

Маленькі фэльетон.

„ОПАСНЫЕ“ ПАШТАВІКІ.

> Щелкни кобылу в нос—
> Она махнет хвостом.
> **Козьма Прутков.**

Мне нашыя ўстановы лаяць не выпадае. Вось, Козьму Пруткову іншая рэч, з гэтай ліпавай «лічнасьці», што возьмеш?

Вышэй памянёную афарызму Козьма Прутков на мой погляд напісаў пра Менскую Паштова-Тэлеграфную Кантору.

Ну і Пруткоў, і як гэта ён так астравумна і за столькі гадоў заўважыў пра нашую пошту.

Бо і сапраўды, вазьміце таварышы гэткі факт: тав. Рэдзька Уладзімір, што з вёскі Кабылічы, Гарэліцкага с.-с., Шацкага раёну выпісаў «Савецкую Беларусь» на тры месяцы адразу, **на тры месяцы** (таварышы, наборшчыкі, набярэце, будзьце ласкавы, слова «тры» буйнымі літарамі, каб **ТРЫ** пошце было прыкра глядзець—дык вось два м-цы пошта высылала падпісчыку газэты добра, а на трэці чамусьці спыніла.

Словам, на просьбу рэдакцыі растлумачыць прычыну гэткай «услужливости» «опасные» паштавікі адказалі:

«...з зваротам вашай адносіны за № 364 і заявы гр. Рэдзькі, паведамляю, што ён позна падпісаўся на газэту, чаму заказ ня быў сваечасова выканан, а пагэтаму перанесены на красавік».

Пад гэтаю чыста канцэлярскай адпіскай ідзе адпаведны подпіс, але мы саромімся за яе і таму напішам, што яна «неразборчива».

Таварышы паштавікі, калі гэтая трохмесячная падпіска была здана не сваячасова, на што-ж вы два месяцы высылалі газэту і толькі на трэцім адумаліся аб тым, што яна «несваячасовая».

Не, таварышы паштавікі, тут нешта ды ня тое...

Гэткая, чыста мэханічная, канцэлярская адпіска на скаргу вясковага чытача і давяла, на мой погляд, Пруткова сказаць мянавіта вышэй памянёную афарызму, а ні ў якім выпадку ня іншую...

Было-б куды лепей, каб вы, таварышы, па шчырасьці нам адказалі, чаму вы месяц не высылалі газэты падпісчыку, напісалі-б, маўляў, так і так вясна, значыць, ідзе, шчасьлівыя, значыць, часоў не наглядаюць, ну, значыць, па гэтых прычынах і спазьніліся з высылкай газэты на месяц,—тады-б і мы зразумелі, і падпісчык не нэрваваўся, а вы замест гэтага наўмысьля сур'ёзна адпісваецеся.

Ды толькі з гэтага нічога ня выйдзе!
Усё роўна ніхто не паверыць!..

Алёша.

Партыйнае жыцьцё

Выпуск віцебскай савпартшколы.

28 мая адбыўся чарговы выпуск курсантаў савпартшколы II ступ. Беларусі ў Віцебску. Усяго скончыла школу 70 таварышоў, 52 па агульнаму (беларускаму) аддзяленьню і 18 па яўрэйскаму.

Беларусь атрымоўвае новы кадр нізавых партыйных, савецкіх і камсамольскіх работнікаў, прайшоўшых за 2 гады вучобы курс марксісцка-ленінскага выхаваньня ня толькі ў тэорыі, але і на практыцы, працуючы за гэты час у школах палітграматы на фабрыках і заводах Віцебску.

Гэты выпуск набывае для партыі яшчэ большае значэньне, што яго вучоба праходзіла як раз у той час, калі апазіцыя спрабавала рэвізаваць ленінскую тэорыю, стараючыся зьбіць партыю з правільнага шляху сацыялістычнага будаўніцтва, падмяніць ленінізм трацкізмам. Усё гэта выклікала яшчэ большы інтарэс у курсантаў к вучобе, к распрацоўцы пытаньняў: асноў ленінізму, эканамічнай палітыкі, партыйнага будаўніцтва і гісторыі партыі.

Такім чынам, партыя атрымае людзей з належным партыйным выхаваньнем, з ленінскай закалкай, падкаваўшыхся больш-менш тэарэтычнымі ведамі, якія пойдуць на нізавую работу і на рабоце змогуць праводзіць правільную ленінскую лінію і захоўваць ленінскае адзінства ў шэрагах партыі.

Каго-ж выпускае школа? Трэба сказаць, што і па партыйнасьці і па сацыяльнаму становішчу мы маем у гэтым выпуску спрыяючае становішча.

Па партыйнасьці налічваецца: сяброў КПБ—37 (53 проц.), кандыдатаў КПБ—21 (30 проц.), камсамольцаў—11 (15,7 проц.) і беспартыйных—1.

Такім чынам, сяброў і кандыдатаў КПБ мы маем усяго разам 83 проц.

Па сацыяльнаму складу: рабочых—37 (53 проц.), сялян—25 (35,7 пр.) і іншых—8 чал.

Можна сказаць, што і з боку партыйнасьці і сацыяльнага становішча гэты курс быў укамплектаваны здавальняюча.

Але-ж маюцца недахопы ў камплектаваньні з боку ўзросту курсантаў, у выніку чаго з выпускаемых 70 таварышоў 33 проц. павінны пайсьці ў Чырвоную армію, а гэта лічба досыць вялікая.

У далейшым гэта ставіць задачу і перад школаю і ў большасьці перад акруговымі камітэтамі КПБ аб неабходнасьці накіраваньня і камплектаваньня школы за лік больш сталага складу.

Праўда, гэта задача ставіць за сабою яшчэ адну задачу—гэта укамплектаваць школу больш сталым па ўзросту складам, а г. зн. прыняць больш сямейных,—што, бязумоўна, патрабуе павялічэньня разьмеру стыпэндыі.

Будзем спадзявацца, што ўсе гэтыя пытаньні ў хуткім часе атрымаюць сваё станоўчае вырашэньне.

Я. Чарнецкі.

Ячэйка за практычнай працай.

(Высачанскі р., Віцебшчына).

Калі ячэйка атрымала з райкому матар'ялы аб пасяўной кампаніі, дык задумаліся хлопцы.

Што-б зрабіць такое, каб яно паказала б сялянству карысьць ад удзелу ячэйкі ў пасяўной кампаніі.

Думалі, думалі і рашылі: зрабіць дапамогу сям'і чырвонармейца Сямёнава з вёскі Карповічы. Ужо частка зямлі засеяна, нядаўна ў гаспадарцы Сямёнава камсамолец працаваў над пасевам бульбы; такім чынам, пры дапамозе ячэйкі гаспадарка Сямёнава будзе апрацавана.

Таксама і пры ўборцы збожжа ячэйка мае на ўвазе аказаць дапамогу гаспадарцы Сямёнава, бо ў ёй адна толькі матка Сямёнава.

Адзначаючы гэты добры прыклад, неабходна застанавіцца і на тым, што некаторыя камсамольцы не зьявіліся на працу ў гаспадарку Сямёнава. На гэта трэба бюро яч. зьвярнуць належную увагу.

Зуевіч.

Перавыбары бюро ячэйкі.

(Г. Полацак).

На апошнім сходзе партыйнай ячэйкі адміністрацыйных устаноў, абгаварваліся два пытаньні: справаздача бюро ячэйкі аб працы, выбары бюро.

Таварыш Ліцьвінаў па справаздачы бюро падрабязгова спыніўся на ўсіх дасягненьнях і недахопах, маючыхся за справаздачны тэрмін у ячэйцы.

Пасьля дакладу было задана шмат цікавых пытаньняў аб рацыяналізацыі апарату, барацьбы з бюракратызмам і інш. У спрэчках таксама выказалася каля 10 чалавек, якія падкрэсьлівалі хворыя бакі працы ячэйкі. Ячэйка шмат увагі зварочвала на працу вывучэньня пастаноў зьездаў і дырэктыў па рацыяналізацыі апарату, рэжыму эканоміі, зьніжэньню розьнічных цэн.

Поруч з дасягненьнямі адзначыў сход і недахопы, якія выражаюцца ў наступным. Ня было добрага вучоту беспартыйнага актыву, што адбілася на росьце ячэйкі: за справаздачны тэрмін усяго прынята тры чалавекі. Ня было працы сярод жанчын. Не праводзілася добра праца прымацаваных таварышоў. Тут больш усяго перашкаджала працы, што ячэйка павінна была абслугоўваць розныя пласты насельніцтва па ўстановах: і нарсуд, і пракуратуру, і справіцельны дом, і міліцыю.

Пасьля абгаварэньня працы ячэйкі сход прышоў да выніку, што для паглыбленьня і разгортваньня працы сярод беспартыйнай масы неабходна разьдзяліць ячэйку на дзьве: адну пры міліцыі, а другую пры спраўдоме.

Сход даў добры наказ новаму бюро і магчыма спадзявацца, што пасьля разьдзелу ячэйкі на дзьве, праца пойдзе лепей.

М. А. Маркін.

Вынікі зімовай партвучобы.

(Клімавіцкі раён)

З пераходам на зімовы час працы райкомамі КП(б)Б былі дадзены дырэктывы ўсім ячэйкам па пытаньнях партвучобы: ахапіць партвучобай 100 проц. арганізацыі, камсамольскі актыў уліць у партсетку, імкнуцца, каб ахапіць школай-вандроўкай большасьць арганізацыі і палепшыць мэтад самаадукацыі. Гэтыя дырэктывы былі пакладзены ў аснову партвыхаваўчае працы, вынікам чаго мы маем: па вёсцы існавала 4 школы-вандроўкі 1 ступ. Гэтыя школы ахапілі 159 чалавек, з іх партыйцаў 59, камсамольцаў 66 і беспартыйных 34.

Партарганізацыя была ахоплена школай-вандроўкай на 62 проц., а 28 проц. арганізацыі былі ахоплены гурткамі самаадукацыі.

Такім чынам парт'арганізацыя была ахоплена вучобай на 90 проц. Азначаныя школы-вандроўкі ўжо скончылі сваю працу і рэарганізаваны ў гурткі самаадукацыі. Зараз маецца 6 гурткоў самаадукацыі павышанага тыпу, якія займаюцца па падручніку Пікуліна і Падгорнага і 7 гурткоў ніжэйшага ўзроўню, а іншыя перайшлі на індывідуальную самаадукацыю ў зьвязку з наступіўшым летам.

У сучасны момант зьвяртаецца вялікая ўвага на замацаваньне гурткоў самаадукацыі, як далейшае паглыбленьне працы школ-вандровак. У зьвязку з летнім тэрмінам і значнымі дасягненьнямі ў вучобе, гурткам прадастаўляецца магчымасьць і ініцыятыва ў выбары пажаданых ім тэм. Згодна дадзенай райкомам дырэктывы заняткі гурткоў на наступны тэрмін павінны праводзіцца ня менш 2-х разоў у месяц, а таксама павінна быць сваячасовая, рэгулярная дасылка пратаколаў для рэцэнзіі, каб такім чынам мець сувязь з райкансультантамі, якія кіруюць гэтай працай.

Падводзячы вынікі зімовай партвыхаваўчай працы, трэба сказаць: ня гледзячы на дрэнныя ўмовы працы—раскіданасьць партыйцаў—усё-ж маюцца значныя дасягненьні ў сэнсе павялічэньня культ-паліт узроўню ў слухачоў, зразуменьня асноўных пытаньняў палітыкі партыі і савецкай улады і зацікаўленасьці далейшым паглыбленьнем ведаў.

А. Дабравольскі.

Папярэднія вынікі зьніжэньня цэн на 1-га чэрвеня.

Некаторага зьніжэньня дабіліся: спыняцца на гэтым нельга.

С.-Г. КААПЭРАЦЫЯ ДЫРЭКТЫЎ АБ ЗЬНІЖЭНЬНІ ЦЭН НЯ ВЫКАНАЛА.

—Рэчыцкі цэрабкоп зьнізіў цэны на 8,5 проц.—Мазырскі цэрабкоп павысіў гандлёва-арганізац. выдаткі на 11,54 проц.—у параўнаньні з 1925-26 г.—Бюджэтны набор па ўсёй Мазырскай акрузе (на прамтавары) зьнізіўся: у вясковых мясцовасьцях—на 10 проц., у гарадох—на 7 проц.—У Менскіх гандлёвых арганізацыях у сэнсе зьніжэньня цэн вельмі шмат недарэчнасьцяй.—Наркамзем правёў значнае зьніжэньне цэн на с.-г. прылады і насеньне.

ШТО ВЫЯВІЛА АБСЬЛЕДАВАНЬНЕ НІЗАВОГА ГАНДЛЮ.

(У Рэспубліканскай Камісіі па зьніжэньні цэн).

На апошнім пасяджэньні камісіі быў заслуханы даклад аб выніках абсьледаваньня нізавога гандлю па Рэчыцкай, Мазырскай і Гомельскай акругах.

У Рэчыцкім акрсельсаюзе наглядаецца перавышэньне цэн на шэраг тавараў.

У сярэднім па Рэчыцкай акрузе цэны зьнізіліся на 7,5 проц. У некаторых спажывецкіх таварыствах цэны яшчэ дагэтуль стаяць на адным узроўні, ёсьць і перавышэньні—на мыла, вёдры ацынкованыя, шыннае, жалеза і г. д.

На 18 каапэратывах акругі накладныя выдаткі паказваюць павышэньне ў параўнаньні з 1925-26 г.

Многія таварыствы перавышалі таксама і налічэньні.

У Рэчыцкім Цэрабкопе наглядаецца зьніжэньне цэн і зьніжэньне накладных выдаткаў. Цэны на 18 мая зьнізіліся на 8,5 проц. Цэлы шэраг тавараў Цэрабкоп прадае ніжэй цэн, устаноўленых Народным Камісарам Гандлю. Можна лічыць, што **Рэчыцкі Цэрабкоп дырэктыву выконвае своечасова.**

У с.-г. каапэрацыі Мазырскай акругі таксама ёсьць перавышэньні цэн—на чыгун, цьвікі,ваконнае шкло і гэтак далей.

Па Мазырскаму Цэрабкопу бюджэтны набор зьнізіўся на 6 проц., але адначасова ён перавышаў цэны на хлебныя прадукты, дзякуючы таму, што завозіў іх з цэнтральных губэрняў або з Уралу.

Гандлёва - арганізацыйныя выдаткі Цэрабкопу павысіліся ў першым квартале—на 11,82 проц., у другім—на 11,74 проц. і ў красавіку—на 11,54 проц. супроць тых-жа выдаткаў у 1925-26 г. Кіраўніцтва з боку вышэйшых каапэрацыйных арганізацый адсутнічае.

Яшчэ горш стаіць справа з Мазырскім аддзяленьнем гомельскага райсаюзу. Апошні ня ведае нават, па якіх цэнах гандлююць спажывецкія таварыствы.

Кіраўніцтва Мазырскім аддзяленьнем з боку Белсельсаюзу таксама кульгае.

Увогуле, **бюджэтны набор,** згодна данных ЦСУ, **па усёй Мазырскай акрузе зьнізіўся** (на прамысловыя тавары) **у вясковых мясцовасьцях на 10 проц., у гарадох—на 7 працантаў.**

Значных вынікаў дасягнуў Гомельскі акрсаюз у справе кіраўніцтва і кантролю працай па зьніжэньні цэн.

Ёсьць дэфэкты ў працы акргандлю. Апошні ва ўсіх пастановах Нар. Кам. Гандлю перарабіў цану трэсту ў цану сабекошту, што стварыла ненармальнасьці ў працы гандлёвых арганізацый.

Трэба адзначыць, што ўстаноўленыя гранічныя надбаўкі здавальняюча выконваюцца ў гарадох і мястэчках і горш у вёсцы—гэта датычыцца спажывецкай каапэрацыі. Што датычыцца с-г. каапэрацыі, то тут ва ўсіх абсьледаваных раёнах наглядаюцца перавышэньні цэн, нават у акруговых цэнтрах. Такое становішча тлумачыцца **нездавальняючым кіраўніцтвам з боку рэспубліканскага каапэрацыйнага цэнтру—Белсельсаюзу, а таксама з боку акрсельсаюзаў.**

жаны, а, наадварот, павысіліся ў зьвязку з павышэньнем чыгуначнага тарыфу.

У галіне зьніжэньня цэн найменш зрабіў «Продасиликат». Тут цэны зьніжаны выключна на дарагія сэрвізы, «царскія» талеркі і прылады. На звычайную пасуду, якую ўжываюць шырокія масы, цэны зусім ня зьніжаны.

У «кустземкоопе» ёсьць выпадкі перавышэньня цэн, устаноўленых НК Гандлю, як, напрыклад, на падашву, кашулі і інш. Тут, апроч зьніжэньня, патрэбна рацыяналізацыя апарату, бо штаты растуць: у студзені было 23 штатныя адзінкі, а зараз—26.

ЦРК зьніжае цэны за рахунак прыбытку, а не за рахунак зьніжэньня накладных расходаў.

С. Азерскі.

Цэны на с.-г. прылады зьніжаюцца.

Яшчэ мінулым летам у аддзяленьнях і складах Цэнтраземскладу пачалася кампанія па зьніжэньні цэн на ўсе с.-г. тавары. Гэта зьніжэньне праводзілася за кошт скарачэньня прыбыткаў і рацыяналізацыі апарату.

Да 1-га ліпеня 1926 году жалеза сартавое прадавалася оптам па 17,5 к. кіле, урозьніцу—па 18 к. кіле, гэтае жалеза пачалі прадаваць пазьней: оптам па 16,5 кіле, урозьніцу—па 17 к. кіле. Але на гэтым справа ня спынілася; зьніжэньне цэн на тавары праведзена 4-га сакавіка і 27 мая.

Зараз жалеза сартавое прадаецца оптам па 16 кап. кіле і ўрозьніцу па 16,5 кап.

Гэтае-ж самае можна сказаць аб зьніжэньні цэн на дахавае жалеза—з 28,5 кап. кіле да 26 кап. оптам і з 29,5 кап. да 27 кап. з чвэрцьцю за кілёгр. у розьнічным продажы.

Наогул-жа, трэба сказаць, што паніжэньне розьнічных цэн нават абганяе гранічныя надбаўкі Наркамгандлю сартавога жалеза—на 1 проц., дахавага жалеза на 2 проц. і г. д.

Калі-ж узяць паасобныя віды тавараў, дык цэны паніжаны наступна: паліванае начыньне—на 10 працантаў (у розьнічным продажы), сталярныя і плотніцкія прылады—на 8 проц., розныя гаспадарчыя прылады (рыдлёўкі, пабяляныя чыгуны і інш.)—на 12,3 проц., у сярэднім, паніжэньне па нарміраваных таварах дасягае 9,5—11 проц., і па ненарміраваных ад 9—9,5 проц.

На насеньне таксама цэны значна паніжаны. Кармавыя буракі з 2 руб. за кіле паніжаны да 80 к., сэрадэля—з 22 кап. кілёгр. да 16 кап. (Замест 2 руб. 10 кіле—цэны паніжаны да 1 руб. 50 кап. і замест 18 р. да 100 кіл.—да 14 руб.).

Калі-ж узяць паасобныя с.-г. машыны, дык зьніжэньне цэн дасягнула значных разьмераў: жняярка з 241 р. паніжана да 206 руб., арфа з 65 р. да 55 руб., сэпаратар «Балтык» з 76 руб.—да 58 руб., бароны сенажатныя—з 58 руб. да 50 руб.

БЛІЖЭЙШЫЯ ЗАДАЧЫ СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЭРАЦЫІ БССР.

Рэспубліканская камісія па зьніжэньні цэн вынесла пастанову адносна бліжэйшых задач беларускай спажывецкай каапэрацыі ў галіне зьніжэньня цэн.

Выключную ўвагу каапэрацыя павінна накіраваць на зьніжэньне накладных і гандлёвых выдаткаў і на рацыяналізацыю апарату. Белкаапсаюз павінен [illegible] чыць рэарганізацыю акруговай каапэрацыйнай сеткі і прадставіць адпаведныя матар'ялы ў камісію па зьніжэньні цэн.

Тэрміновыя меры павінны быць ужыты да зьнішчэньня рэзкіх разыходжаньняў паміж налічэньнямі асобных каапэрацыйных арганізацый.

Неабходна ўзмацніць судова-адміністрацыйныя кары адносна каапэратываў, якія парушаюць пастановы Нар. Кам. Гандлю. Тое самае трэба рабіць і ў адносінах да акрсаюзаў, цэрабкопаў [illegible] спажываньня, на якія гранічныя цэны не ўстаноўлены.

Белкаапсаюзу зап рапанована таксама палепшыць вучот цэн.

Менскія крамы пад кантролем гарсавету.

ГАНДЛЁВЫЯ АРГАНІЗАЦЫІ Г. МЕНСКУ НЯ ВЫКАНАЛІ ДЫРЭКТЫВЫ АБ ЗЬНІЖЭНЬНІ ЦЭН НА 10 ПРОЦ.

30 мая адбыўся сход камісій, якія былі вылучаны для праверкі дзейнасьці менскіх дзяржаўных і каапэрацыйных крам.

Гэтых камісій было ўтворана дзесяць. Апроч гэтага, іншыя 10 камісій праверылі дзейнасьць усіх крамных кіраўніцтваў.

Данную праверку арганізавалі секцыі Менскага гарсавету: гандлёва-каапэрацыйная і РСІ разам з прадстаўнікамі прафсаюзаў. Крамы абсьледаваны на 90 проц.

Прадстаўнік НК Гандлю т. Гантман абвясьціў сходу сводныя табліцы праверкі зьніжэньня цэн. З гэтых табліц відаць, што некаторыя крамы зьнізілі розьнічныя цэны вельмі мала; устаноўлена, што цэны не ва ўсіх крамах аднолькавыя.

Прыказчыкі некаторых крам як, напрыклад, крамы «Общий труд» самавольна павышаюць цэны на суму ад 2 да 10 кап. на адну прадажную адзінку.

З дакладаў прадстаўнікоў ад камісій відаць, што **ў магазыне Чырвонага Крыжу** зусім няма прэйс-куранту; загадчык магазыну кажа, што на пэўны тавар гэткая цана, а прыказчык,—што цана зусім іншая; тавар захоўваецца ў сырой бруднай каморцы, дзе такая рэч, як адзежа, гніе.

«Торгстрой» да гэтага часу зьніжае цэны на няходкія тавары. Па гэтых таварах у сярэднім дасягнута зьніжэньне на 13,2 проц.

Гэта-ж самае камісія заўважыла ў магазыне ЦРК № 17 (універсальны) [illegible] шылася.

На праверку дзейнасьці крам было дадзена мала часу. Члены рабочых камісій лічаць, што трэба адвесьці на гэту справу больш часу і праверыць ня толькі зьніжэньне цэн, але і ўзаемаадносіны паміж працаўнікамі крам і спажыўцамі, пратэкцыянізм ды іншыя ненармальныя зьявы.

Гарсавет павінен перагледзіць сваю пастанову аб часе гандлю ў крамах, якія знаходзяцца пры рынках. Крама ЦРК № 73 у кірмашовыя дні зачыняецца рана, і сяляне змушаны ісьці да прыватнага гандляра.

Меншвэй ня зьніжаў цэн, пакуль не даведаўся, што рабочыя камісіі будуць правяраць праведзенае зьніжэньне. Ён зьнізіў цэны толькі з 21 мая.

Камісія, якая дасьледавала мэталёсклад і мэталёсындыкат, выявіла, што ў працы гэтых двух прадстаўніцтваў ёсьць раўналегласьць. Розьніца толькі ў тым, што мэталёсындыкат гандлюе мэталамі, якія вырабляюцца ў Саюзе ССР, а мэталёсклад, апроч таго, і беларускімі вырабамі. Цэны на тавары, гэтых арганізацый ня толькі ня зьні-

ФОТО-КІНОТРЭСТАЎЦЫ, КІНЬЦЕ!

Спрабуйце, таварышы фото-любіцелі, зайсьці ў магазын Белдзяржкіно і запытаць:

— Ці можна атрымаць брома-срэбнай паперы?

Галянтны прыкашчык абавязкова прыме адпаведную позу, міла ўсьміхнецца і, разьвёўшы рукамі, скажа:

— Няма.

Пастойце трохі ў магазыне...

Прыходзіць дзядзька, якога прыказчык разумее па погляду. Моўчкі прыносіць яму дзесятак аркушаў паперы «Бік» ці «Сатрап», упакоўвае і аддае.

— Чаму для яго ёсьць папера?—пытаецеся вы, як дзядзька выйдзе.

— Бачыце, ён—фатограф-прафэсыянал. Любіцелям мы зусім не адпускаем.

Любіцелі і фото-гурткоўцы сланяюцца ў магазын Белдзяржкіно і атрымліваюць нязьменнае:

— Няма.

Калі гурток ці любіцель сур'ёзна ўзяўся за справу і хоча абавязкова атрымаць паперу, дык ідзе да прыватнага гандляра Давыдава і атрымлівае аркуш паперы «Бік» за 4 р. 50 кап.

Белдзяржкіно, прадаючы гэту паперу па 2 руб. аркуш, аддае яе з надбаўкаю да сабекошту звыш 100 проц. Цяпер зразумела, колькі любіцель накідае грошай у кішэні прыватнага гандляра.

Адкуль прыватны гандляр бярэ паперу? Ліцэнзіі на ўвоз яе з-за-мяжы ён ня мае. Ясна, што бярэ ў тых «прафэсыяналаў», якім адпускае Белдзяржкіно.

Запытайце фото-кіно трэстаўцаў:

— Чаму так скупа паперы?

— Мы не вінаваты, не даюць ліцэнзій,—адкажуць вам.

Мы былі сьведкамі, як летась трэстаўцы атрымалі ліцэнзію на ўвоз фото-апаратуры. Што яны ўвезьлі?

Увезьлі недаступныя па цане для любіцеля і гуртка апараты па 135 р. за штуку і шыкарныя люстэркавыя камэры па 520 руб. Вось як была выкарыстана ліцэнзія!

У Нямеччыне ёсьць надзвычайна танная фото-апаратура. Добры апарат паважнай фірмы «Кенгот» у Штутгарце можна атрымаць за 7 руб. і зусім добрую камэру «Авус» са сьветасільным аб'ектывам «Фохтлендэра» можна закупіць па 38 руб.

Якія-б падбаўкі трэстаўцы ні рабілі, яны маглі-б прадаваць гэтыя камэры па 15 і па 60 руб. Такім чынам, за адну люстэркавую камэру можна было б задаволіць першай камэрай 35, а другой 9 гурткоў ці любіцеляў.

Хто-ж пасьля гэтага, дзядзькі, будзе даваць вам ліцэнзіі? Якое вы маеце права патрабаваць іх?

Каб ня мець клопату з двума дзесяткамі камэр, вы купляеце адзін і гэтым дапамагаеце забаўляцца тым, хто мае шмат лішніх грошай.

Вы забываеце, дзядзькі, пра інтарэсы шырокага фото-любіцельства. Вы забываеце, што фатаграфія ў нас—не забава для багатых, а багацьце і здабыча шырокіх працоўных мас.

У вас-жа на першым пляне «прафэсыяналы», якія, па нашаму разуменьню, зьяўляюцца спэкулянтамі.

Кіньце, дзядзькі. Пара ўжо вам, заняцца справаю сур'ёзна. Пара выкарыстоўваць ліцэнзіі так, каб заслужыць давер'е ў тых органаў, якія даюць гэтыя ліцэнзіі, а таксама і ў шырокіх працоўных мас.

Калі вы робіце так наўмысьля, дык вам ня месца ў савецкай установе, а калі робіце таму, што інакш ня ўмееце, дык кіньце гэту справу. Возьме хто-небудзь іншы.

Сёма.

Прагулы не даюць расьці заработку.

Значны лік прагулаў, чым яшчэ хварэюць бадай усе нашы прадпрыёмствы, зьяўляецца, бясспрэчна, адною з галоўных прычын затрыманьня ў павялічэньні заработку рабочых. Ня раз ужо зазначалася, што ва ўмовах нашай савецкай дзяржавы сапраўднае палепшаньне становішча рабочых залежыць выключна ад узроўню прадукцыйнасьці працы, ад сабекошту вырабаў прамысловасьці, ад цэн на прамысловыя тавары. Рост грашовага (намінальнага) заработку ня сьведчыць аб палепшаньні становішча рабочых, калі адначасна з павялічэньнем заработку павялічваюцца і цэны на вырабы прамысловасьці, якія ўжываюцца рабочымі.

У справе павялічэньня рэальнага заработку мы, такім парадкам, непасрэдна ўпіраемся ў задачу павялічэньня прадукцыйнасьці працы. Прагулы-ж зьяўляюцца якраз адною з прычын, якія выклікаюць зьмяншэньне прадукцыйнасьці працы.

Наколькі распаўсюджаны ў нас прагулы, паказвае той факт, што ў 1925-26 гаспадарчым годзе па ўсёй фабрычна-заводзкай прамысловасьці СССР на кожнага рабочага прыпадала ў сярэднім восем прагульных дзён. У гэты лік не ўваходзяць прагулы па прычынах, заслугоўваючых увагі; тут маюцца на ўвазе выключна прагулы па прычынах, якія не заслугоўваюць увагі.

У параўнаньні з папярэднім 1924-25 годам лік прагулаў ня толькі ня зьменшыўся, але нават павялічыўся. У 1924-25 годзе на аднаго рабочага прыпадала толькі 7,2 прагульных дзён.

У сваім дакладзе на IV усесаюзным зьезьдзе саветаў тав. Куйбышаў зазначаў, што прадукцыя нашай прамысловасьці за дзень складае зараз 28 міліёнаў рублёў. Падлічыўшы-ж, які лік тавараў мог-бы быць зроблен у памянёныя прагульныя дні, убачым, што кошт гэтых тавараў дасягаў-бы 224 міліёнаў рублёў. Такім парадкам, наша дзяржаўная прамысловасьць магла-б выпушчаць амаль на чвэрць міліярду тавараў больш, калі-б ёй удалося зжыць прагулы.

Якое вялікае значэньне гэта сума мае для нашай дзяржавы і для рабочай клясы, відаць з таго, што выдаўшы яе рабочым на заработак, апошні павялічыўся-б амаль на 10 проц. У 1925-26 г. сярэдні заработак рабочага па ўсёй прамысловасьці СССР складаў 55 р. 5 к. (у чырвонных рублёх), а ў першай квадры 1926-27 г.—59 р. 92 к. Значыць, заработак сёлета павялічыўся прыблізна на 9 проц. Калі-б удалося зжыць прагулы, дык павялічэньне прадукцыі прамысловасьці дало-б суму, патрэбную для далейшага павялічэньня заработку.

Але страты ад прагулаў на справе шмат большыя, чымся мы тут падлічылі, бо ад нявыхаду на працу часткі рабочых зьмяншаецца прадукцыйнасьць усіх іншых рабочых. Жыцьцё прадпрыёмства ўяўляецца мэханізмам, які можа дзейнічаць бесперабойна толькі ў тым выпадку, калі ўсе часьці яго добра прыладжаны. Калі-ж хоць адна шруба з яго выпадзе, ён пачынае даваць перабоі і ня можа ўжо выконваць той працы, якую робіць у нармальным становішчы. Гэта лёгка заўважыць на прадпрыёмствах у пасьлясьвяточныя дні, калі лік прагулаў асабліва вялікі: і якасьць прадукцыі ў гэтыя дні выходзіць горшая, і колькасьць прадукцыі меншая, і лік няшчасных выпадкаў большы. Прагульшчыкі, такім парадкам, ня толькі зьніжаюць свой уласны заработак, але выклікаюць таксама зьніжэньне заработку рабочых, што вышлі на працу.

Галоўнаю прычынаю зьяўляюцца, бясспрэчна, несьвядомыя адносіны да вытворчасьці з боку часткі рабочых. Прагульшчык, звычайна, не ўяўляе сабе выразна ўсіх вынікаў яго ўчынку, ён глядзіць на прагул лёгка, ён лічыць, што ад нявыхаду на працу церпіць толькі ён сам, яго ўласны заработак, і не разумее, што гэтым прагулам ён паслабляе ўсю вытворчасьць і пагоршвае становішча ўсіх рабочых. Такія адносіны да прагулаў яшчэ, нажаль, вельмі распаўсюджаны і ня маюць належнага адпору з боку рабочай грамадзкай думкі. Між тым, вынікі ад прагулаў для ўсёй нашай прамысловасьці такія вялікія, так востра б'юць па прадукцыйнасьці працы, што такія адносіны да гэтага пытаньня зусім недапушчальны. Уся рабочая кляса павінна выпрацаваць моцную грамадзкую думку проці прагулаў, якія павінны лічыцца парушэньнем жыцьцёвых інтарэсаў рабочай клясы. Адначасна трэба павялічыць усе іншыя меры барацьбы з прагуламі, паколькі яны парушаюць нармальны ход вытворчасьці.

Той факт, што павялічэньне заработку рабочых непасрэдна залежыць ад зьмяншэньня ліку прагулаў, павінен стаць зразумелым для ўсёй рабочай класы і павінен паслабіць шкоду, якая ў сучасны момант яшчэ вельмі распаўсюджана.

А. А.

ПАЛІТАСЬВЕТА НА ВЁСЦЫ.

Хата-чытальня павінна працаваць без перабояў

З наступленьнем лета частка нашых паліт-асьветпрацаўнікоў (пераважна ізбачы) паедзе на курсы на перападрыхтоўцы, а частка пойдзе ў адпачынак. Такім парадкам хата-чытальня на некаторы час (месяц, паўтара) застанецца без свайго сталага кіраўніка. Але гэта зусім ... значыць, што на дзьверы хаты-чытальні трэба павесіць замок. На вялікі жаль (можа ня шмат такіх, але ўсё-ж ёсьць) некаторыя працаўнікі хат-чытален кажуць, што праца ў хаце чытальні можа праводзіцца толькі тады, калі сам ізбач на месцы, калі-ж ён дзе небудзь адсутнічае, то дзьверы замкнёны.

Пэўна, такі погляд лішні раз падкрэсьлівае няўменьне гэтага працаўніка згуртаваць і скарыстаць актыў вёскі. Летняя праца хаты-чытальні (аб чым ужо шмат пісалася ў газэце «Сав. Беларусь) ні ў якім разе не павінна спыняцца—мяняюцца толькі мэтады самае працы (дапасаваньне да ўмоў летняе працы селяніна і яго запатрабаваньняў) і наадварот, некаторыя віды працы хаты-чытальні як экскурсіі, гульні і забавы моладзі, агітсуды, інсцэніроўкі, вечары пытаньняў і адказаў—узмацняюцца.

Такім парадкам вясковыя паліт-асьветпрацаўнікі павінны загадзя падумаць аб тым, каб сапраўды на час іх адсутнасьці не павесіць замка на дзьверы хаты-чытальні. Трэба зараз жа стала падлічыць свой актыў, прыблізіць яго да працы хаты-чытальні, прыблізіць да ўдзелу ў працы хаты-чытальні студэнтаў, што прыедуць на летнія канікулы, і разам з імі распрацаваць канкрэтныя мерапрыёмствы ў працы хаты-чытальні на час адсутнасьці ізбача. Трэба спадзявацца, што пры такой пастаноўцы, хата-чытальня без перабояў будзе працаваць цэлы год, загартуе і яшчэ больш прыблізіць свой актыў і выканае ўскладзеную на яе працу па культурнаму абслугоўваньню насельніцтва.

М. С-к.

Чаму няма школы?

(Шылаўскі сельсавет, Магілеўшчына).

У в. Трылесіне распачата пабудоўка школы яшчэ летась. Зруб настаўлен і нават дах ёсьць.

Недарод і іншыя стыхійныя прычыны ня далі магчымасьці сялянству дабудаваць школу.

І цяпер віднеецца здалёку замест новай школы... руіна, адчыненая ўсім чатыром вятром. Сьнягі і дажджы псуюць будынак, зьвезены матар'ял раскідан па пляцу і гніе. Часамі мабыць і «любіцель чужой уласнасьці» кратае бярвеньні.

Школа будавалася на сродкі ад самаабкладаньня сялян. Апроч працы іх, аднаго збожжа выдадзена 300 пудоў.

А памяшканьне пекнае было-б і прасторнае. Бацьком і вучням застаецца толькі ўздыхаць да лёсу, гледзячы на недаканчаны будынак школы.

М. К.

Асьвета працоўным.

Савецкая Беларусь пакрыта густою сеткаю лікпунктаў і школамі малапісьменных, у якіх навучаюцца дзесяткі тысяч рабочых і сялян.

Але гэтыя першапачатковыя веды не задавальняюць рабочых і сялян, і яны маюць магчымасьць навучацца ў школах узвышанага тыпу. Апошнія зьяўляюцца школай агульна-адукацыйнай. Курс школы—3 гадовы; лік тыднёвых гадзін—16, а ў нацыянальных школах—18 (2 гадзіны на беларускую мову).

У 1926-27 навучальным годзе ў межах БССР працавала 27 школ узвышанага тыпу (92 камплекты); 99 школ рабочае моладзі (77 камплектаў у гарадох і 108 у мястэчках). Сетка гэтых школ у параўнаньні з мінулым годам вырасла ў сярэднім на 14,3 пр.

У школы ўзвышанага тыпу і рабочае моладзі кожны год бывае вялікі наплыў; кантынгент наступаючых часам бывае слаба падрыхтаваны; гэта тлумачыцца тым, што нашы лікпункты і школы малапісьменных яшчэ ня зусім здавальняюча працуюць.

Матар'яльнае становішча рабочых школ у параўнаньні з мінулым годам значна палепшылася. На навучальную частку ў сярэднім на аднаго вучня прыпадае 1 руб. 25 кап.; падручнікамі школы таксама задавальняюцца нармальна.

Адмоўнымі бакамі ў працы рабочых школ зьяўляецца непрыстасаванасьць школьных памяшканьняў; слухачы, стомленыя на прадпрыёмстве, мусяць сядзець у неправетраных клясах пасьля заняткаў вучняў іншых школ.

Трэба спыніцца на матар'яльным стане настаўніцтва гэтых школ. Сёлета ва ўсіх акругах, за выняткам Менскай і Магілеўскай заработная плата настаўнікаў паніжана. Летась за 16 тыднёвых адзін настаўнік атрымліваў у месяц 50 руб., а сёлета толькі 40 руб., а настаўнікі мястэчковых школ рабочай моладзі атрымліваюць 250 р. у год. З наступнага навучальнага году трэба бязумоўна павысіць пэнсію настаўнікам гэтых школ, прыраўняўшы яе да пэнсіі настаўнікаў 2 канцэнтру сямёхгодак (устанавіўшы камплект у вячэрніх школах у 12 гадзін) і мястэчковыя школы рабочае моладзі трэба перадаць на ўтрыманьне мясцовага бюджэту.

Сёлета ў школах павышанага тыпу навучаецца 6490 чалавек, у школах рабочай моладзі 6000. Рабочыя складаюць у сярэднім 70 проц. Трэба зазначыць, што сёлета значна павысіўся кантынгент жанчын і што моладзь паступова выцясьняе са школы больш старэйшыя ўзросты.

Адмоўнымі бакамі ў працы рабочых школ зьяўляюцца слабае наведваньне і значны процант другагоднікаў. Некаторай старэйшай па ўзросту частцы рабочых цяжка вывучаць усе дысцыпліны. Вось чаму на надыходзячай нарадзе загадчыкаў рабочых школ трэба будзе абмяркоўваць пытаньне аб дапушчэньні пэўнага проценту вольных слухачоў па паасобных дысцыплінах.

Урэшце трэба спыніцца на настаўніках школ узвышанага тыпу і рабочае моладзі.

Адмоўным бокам складу настаўніцтва гэтых школ трэба лічыць вялікую нагрузку іх. Настаўнік часта прыходзіць у школу пасьля дзьвюх зьмен працы ў іншых школах і не заўсёды падрыхтаваны да лекцыі. Трэба ўзяць такі напрамак, каб даць настаўніку рабочых школ поўную нагрузку ў гэтых школах, але адначасна, павялічыўшы яму пэнсію.

Усе гэтыя пытаньні, як і пытаньне аб перападрыхтоўцы настаўніцтва рабочых школ, будзе абмяркоўвацца на ўсебеларускай нарадзе загадчыкаў, якая будзе склікана ў чэрвені м-цы.

К. І.

Удзел хаты-чытальні ў сельска-гаспад. падатковай кампаніі.

На мясцох ужо распачалі сваю працу падатковыя камісіі. Нардамы, хаты-чытальні і чырвоныя куткі не павінны стаяць у баку ад гэтай працы. Апроч непасрэднага ўдзелу ў працы па вучоту, палітасьветныя працаўнікі павінны весьці шырокую разьясьніцельную кампанію, неабходна своечасова азнаёміць сялянства з законам аб сельска-гаспадарчым падатку, усімі зьменамі, што наноза ў яго ўнесены, а гэтым самым значна палегчыць працу па вучоту. Шырока трэба паставіць справачную працу, дзеля чаго згрупаваць у справачным стале ўсе законы, палажэньні і інш. літаратуру аб сельска-гаспадарчым падатку і ўзмацніць дзяжурствы пры ім, асабліва ў сьвяточныя дні. Час ад часу наладжваць на гэту тэму вечары пытаньняў і адказаў. Праводзіць галосныя чыткі і гутаркі аб сельска-гаспадарчым падатку, скарыстоўваючы для ўсяе гэтае працы ня толькі хату-чытальню, а і сялянскія сходы і сходкі на вуліцы ў сьвяточныя дні. З свайго боку раённыя фінпрацаўнікі павінны дапамагаць палітасьветчыкам у гэтай працы як парадамі, так і адпаведнай літаратурай і матар'яламі.

М.

Савгаспадаркі павінны дапамагаць у разьвіцьці сельскай гаспадаркі.

Пабудова с-гаспадаркі на новай сацыяльнай і больш высока тэхнічнай базе зьяўляецца адной з галоўных задач.

Дзяржаўная с.-г. прамысловасьць—савхозы ў сучасны момант павінны зьяўляецца галоўнай базай індустрыялізацыі сельскай гаспадаркі, паступова прыцягваючы да гэтай працы сельска-гаспадарчую каапэрацыю наогул і калектывы ў прыватнасьці.

Савхозы ўжо ў сучасны момант налічваюць працуючых 14 крахмальных і 120 броварных заводаў, 82 млыны, 39 сыраварных заводаў, 38 дрэваапрацоўваючых станкоў, 5 цагельных заводаў, 1 завод па пераапрацоўцы прадуктаў садоўніцтва і шэраг іншых. Вытворчы плян на 1927 год прадугледжвае адбудову дадаткова 2-х крахмальных і 5 броварных заводаў, падрыхтоўку яшчэ аднаго заводу па пераапрацоўцы прадуктаў садоўніцтва, пашырэньне сеткі сыраварных заводаў на 2, пабудову яшчэ 2-х цагельных заводаў і інш.

Задача індустрыялізацыі сельскай гаспадаркі праз разьвіцьцё розных тэхнічных прадпрыёмстваў па пераапрацоўцы сыравіны сельскай гаспадаркі мае сваю паважнасьць і з боку пашырэньня рынку наёмнае працы вёскі, магчымасьцяў выхоўваньня сьвядомых у духу ўсёй рабочай клясы рабочых з гушчы сялянскіх мас. Ужо ў 1927 годзе тэхнічныя прадпрыёмствы савхозаў павінны даць 28964 дні працы.

Асабліва паважнае месца ў пляне арганізацыі тэхнічных прадпрыёмстваў павінна займаць і займае пераапрацоўка бульбы. Глебавыя і кліматычныя ўмовы, спрыяючыя разьвіцьцю гэтай культуры ў БССР, працаёмкасьць яе, значэньне ў севазвароце гаспадаркі і павышаная даходнасьць падкрэсьлівае гэта. Вытворчы плян па броварнай і крахмальнай вытворчасьці прадугледжвае пераапрацаваць каля 3-х мільёнаў пудоў бульбы. Шырокай арміі зямельных працаўнікоў неабходна прыняць залежныя ад іх крокі да пашырэньня пасеваў бульбы ў мясцох знаходжаньня заводаў, бо ўжо ў сучасным іх становішчы ў асобных раёнах адчуваецца недахват сыравіны. Роля масларобна-сыраварных заводаў, уцягваючых ў сваю працу і акалічнае сялянскае насельніцтва, павялічваецца ўзмацненьнем палепшаньня жывёлагадоўства, арганізацыяй розных жывёлагадоўчых аб'яднаньняў і больш хуткай праз гэта рэарганізацыяй палявой гаспадаркі.

Садоўніцтва ў БССР гэта—«другі паверх» у ўмовах перанаселенасьці, яно ўжо ў сучасным, пакуль яшчэ досыць дзікім, становішчы дае каля паўтара мільёнаў пудоў таварнага лішку прадуктаў, з якога ня ўсе могуць быць экспортным прадуктам у сырым відзе. І зусім зразумела, што адбудова яшчэ некалькіх заводаў—пераапрацоўка ў розныя прадукты, прадукты садоўніцтва—назрэўшая задача дзеля больш хуткага разьвіцьця садоўніцтва ў далейшым. Толькі ў 1927 годзе на будаўніцтва тэхнічных заводаў патрэбна 329.840 рублёў і на абсталяваньне і пераабсталяваньне—430 тысяч руб. Але вызначаныя сродкі ніяк не забясьпечваюць тэмпу пераабсталяваньня на больш высока-тэхнічна-дасканальнай базе, патрабуючы пашырэньня на гэту патрэбу асыгнаваньняў.

Разьмеркаваньне плошчы пад асобнымі культурамі адпавядае як разьвіцьцю ўсей сельскай гаспадаркі, так і напрамкам прынятым для савецкіх гаспадарак. Ржаны клін ужо займае ледзь 23,6 проц., у той час як канюшына будзе займаць такі-ж проц. і пад караньплодамі будзе занята плошча ў 18,1 проц.

Упяршыню савецкімі гаспадаркамі ў гэтым годзе будзе скарыстана 8166 цэнтнэраў штучнага ўгнаеньня агульнай каштоўнасьцю ў 36500 рублёў. Як неабходнасьць вучоту рэнтабельнасьці штучнага ўгнаеньня, так і наогул разьвіцьцё савецкіх гаспадарак на больш высокай тэхнічнай базе патрабуе ўзмацненьня сувязі паміж савхозамі і дасьледчымі ўстановамі ў напрамку магчыма поўнага скарыстоўваньня сталых вывадаў апошніх. Арганізацыя насеньняводства на плошчы амаль у дзесяць тысяч гэктараў, пладовых выхавальнікаў на 72 гэктарах і шмат іншых мерапрыёмстваў па выкананьню агракультурных задач праводзяць у сучасным саўховы.

Патрэбна больш шырока, шпарчэй чым зараз, праводзіць забесьпячэньне і заўсёды дасканальна-тэхнічнымі машыннымі і прыладамі ўсіх галін савецкіх гаспадарак. На палёх савецкіх гаспадарак ужо зараз працуе 53 трактары, але скарыстоўваньне іх на разнастойных працах і павялічэньне праз гэта рэнтабельнасьці затрымліваецца адсутнічаньнем адпаведных машын і прыладаў.

На гэтых маленькіх прыкладах—агульных заўважаньнях магчыма ўбачыць, што савхозы зьяўляюцца ня толькі правадырамі новых форм гаспадаркі, але ўжо досыць моцнымі рычагамі індустрыялізацыі і інтэнсыфікацыі сельскай гаспадаркі. Гэта павінна выклікаць, як з боку непасрэдна працуючых па адбудове сельскай гаспадаркі ўстаноў і асобных працоўнікоў самыя ўважлівыя адносіны да далейшага пасьпяховага разьвіцьця іх, так і розных кіруючых устаноў. Сучаснае-ж становішча савхозаў і арганізацый іх абслугоўваючых даюць цьвёрдае права на далучэньне да сыстэмы трэставаных савхозаў прыпісных к розным установам, разам з усімі тэхнічнымі прадпрыёмствамі, што павялічыць базу па адзінаму пляну, накіраваную на вытворчасьць сродкаў вытворчасьці—для сялянскіх гаспадарак і індустрыялізацыю сельскай гаспадаркі.

Ш. А.

Піанэраў вучаць карыснай працы.

Гэтымі днямі Менская акруговая піанэрарганізацыя адсьвяткавала 5 гадавіну свайго існаваньня.

У дзень сьвята была наладжана агульна-гарадзкая дзіцячая дэманстрацыя, якая прыцягнула ня толькі тысячы чырвоных гальштукаў, але і неарганізаваную дзетвару. На Пляцу Волі адбыўся піанэрскі парад, які прымалі члены ЦКЛСМБ і Менакругкому КПБ.

З якімі-ж дасягненьнямі ўступае Менская піанэрыя ў 6 гадавіну свайго існаваньня.

Адказ на гэта запытаньне дае гарадзкая выстаўка піанэрскіх прац, якая адбівае самадзейнасьць і творчасьць піанэраў.

Выстаўка зьмяшчаецца ў Цэнтральным піанэрскім клюбе. На ёй—некалькі сот экспанатаў рознага характару.

Ня гледзячы на каротка-тэрміновую падрыхтоўку, мы тут бачым шмат матар'ялаў, якія выяўляюць сабой вялікую цікавасьць.

Дзьве галіны дзіцячае творчасьці прадстаўлены на выстаўцы: 1) мастацкая, і 2) тэхнічная.

Мастацкі аддзел выстаўкі сьведчыць пра наліччa сярод піанэраў дзяцей з вялікімі здольнасьцямі, якія падаюць добрыя надзеі. Выкананыя імі малюнкі з піанэрскага жыцьця, зарысоўкі прыроды, тыпаў і г. д. рознакаляровымі фарбамі як на паперы, гэтак і фанэрных дошках дзівяць гледача сваёй закончанасьцю і ўдалай кампазіцыяй...

Адзначым яшчэ ўдалыя копіі партрэтаў т. т. Сталіна, Дзяржынскага, Угланава і інш., якія пісаны алоўкам, тушшу і фарбамі. Нават бяз подпісу пад партрэтамі вельмі лёгка пазнаць знаёмыя твары правадыроў, якія тут намаляваны.

Далей, выстаўлены піанэрскія насьценныя газэты, прыгожыя і чыста зробленыя з надворнага боку. Думаецца, што некаторым дарослым рэдкалегіям ня шкодзіла-б крыху павучыцца ў гэтых дзяцей, як трэба рабіць насьценгазэту.

Тэхнічная частка складаецца з творчасьці гурткоў тэхнічных ведаў: кройкі і шыцьця, пераплётнае і сталярнае справы.

Прыгожыя кашулі, спадніцы, абрусы і іншыя рэчы тонкай работы з прыгожымі ўзорамі зьяўляюцца вынікам двухмесячнае працы піанэрак атраду пры МББ чыг. 12-13 гадовыя швэі, ня гледзячы на свой малады ўзрост, выявілі багатыя здольнасьці.

Пераплётныя гурткі дэманструюць свае дасягненьні ў выглядзе добра пераплеценых кніжак. Сталярны гурток паказаў зробленыя ім за кароткі тэрмін сталы, зэдлікі, шафы і г. д.

Агульнае ўражаньне гледача ад выстаўкі: піанэрская арганізацыя выхоўвае дзяцей, якія ня толькі могуць прыгожа дэманстраваць па вуліцы пад гукі барабану, але і людзей з працоўнымі навыкамі, карысных грамадзян.

Я. Зайцэр.

ЎСХОД.

Міх. Багунец

[illegible]

Рэвалюцыя ў музыцы.

Радыё—замест аркестру.

[illegible]

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦВК БССР.

(Пасяджэньне 28 мая 1927 г.)

Аб адзіным архіўным фондзе.

Згодна пастановы, зацьверджанай Прэзыдыумам ЦВК БССР, адзіны дзяржаўны архіўны фонд БССР складаецца з закончаных спраў, кніг, дакумантаў і перапіскі ўсіх, маючых адносіны да БССР ліквідаваных і існуючых зараз на абшарах БССР дзяржаўных, прафэсыянальных, каапэрацыйных і іншых грамадзкіх установ, арганізацый і прадпрыемстваў. Да архіўнага фонду таксама належаць архівы былых памешчыкаў, цэркваў і кляштараў усіх вер і архіўны матар'ял прыватных, прамысловых, крэдытных, гандлёвых і іншых установ і прадпрыемстваў дарэвалюцыйнага часу.

Адзіны дзяржаўны фонд БССР захоўваецца: а) у Цэнтральным Архіве БССР; б) у Менскім, Віцебскім і Магілёўскім гістарычных архівах; в) у акруговых архівах і г) у установах, грамадзкіх і іншых установах на працягу пяці год, пасьля гэтага тэрміну яны перадаюцца ў адпаведныя архівы.

Усе ўстановы і дзяржаўныя прадпрыемствы да часу перадачы архіўных матар'ялаў павінны захоўваць іх у цэласьці.

Аб спыненьні эканамічнага байкоту Швэйцарыі.

Прэзыдыум ЦВК БССР пастанавіў скасаваць усе забароны, устаноўленыя ў дачыненьні Швэйцарыі, якія былі выданы ў свой час рознымі органамі БССР у сувязі з байкотам гэтае краіны Савецкім Саюзам.

Гэта пастанова набывае сілу з 14-га красавіка 1927 г.

Ня страшны газ, калі ёсьць праціўгаз.

Узмоцненае разьвіцьцё сучасных тэхнічных сродкаў барацьбы, асабліва авіяцыі і хіміі, высоўвае на першае месца ўжываньне сродкаў і спосабаў барацьбы з імі.

Адным з галоўнейшых відаў абароны ад газаў зьяўляецца пабудаваньне асобых прытулкаў, у якіх можна схавацца ў часе газавай атакі насельнага пункту. Гэтыя праціўгазавыя прытулкі ў будучай вайне адыграюць аграмадную службу, як месцы для схаваньня ад атручаючых газаў.

Пабудаваньне праціўгазавых прытулкаў неабходна ня толькі пры буйных фабрыках, заводах, чыгуначных станцыях і г. д., а і наогул пры ўсіх жылых памяшканьнях.

І нашы будаўнічыя, гаспадарчыя ды іншыя ўстановы павінны ўжыць максімум высілкаў, каб утварыць гэткія прытулкі. Асабліва гэта належыць памятаць нашым жылтаварыствам пры пабудаваньні новых дамоў.

Воўкаў.

ХРОНІКА.

Дробныя раёны будуць ліквідаваны.

НК УС, на аснове матар'ялаў, атрыманых з акругаў, распрацоўвае пытаньне аб ліквідацыі шэрагу дробных раёнаў, якія ня маюць пэрспэктыў эканамічнага разьвіцьця. Ліквідацыя гэтых раёнаў будзе праведзена так, што не адаб'ецца на абслугоўваньні насельніцтва.

Гомельскаму АВК запрапанована апрацаваць пытаньне аб павялічэньні тэрыторыі сельсаветаў.

Ліквідацыя Беларускага аддзяленьня выдавецтва «Вопросы Труда».

Згодна пастановы НК Працы СССР, з 1-га чэрвеня ліквідуецца Беларускае аддзяленьне выдавецтва „Вопросы Труда" [у Менску]. Функцыі аддзяленьня па распаўсюджаньні абавязковай літаратуры па працы перададзены Менскаму акр. аддзелу працы, які арганізуе для гэтай справы закрыты разьмеркавальнік.

Настаўніцкія канфэрэнцыі.

Менскі акруговы аддзел палітасьветы з 29-га мая па 10-га чэрвеня праводзіць раённыя канфэрэнцыі настаўнікаў і палітасьветных працаўнікоў. Асноўная мэта канфэрэнцый—падвесьці вынікі мінулага навучальнага году.

Пасылка рабочых на вучобу.

Наркамасьветы БССР прадаставіў ЦСПСБ 232 месцы на рабфаку БДУ. Гэтыя месцы разьмяркоўваюцца па ўсіх акругах рэспублікі. Утворана спэцыяльная камісія ў складзе т.т. Гольбрайха і Мірынгофа для адбору кандыдатаў у рабфак.

Прэзыдыум ЦСПСБ даручыў культаддзелу арганізаваць у Менску двухмесячныя падрыхтоўчыя курсы для асоб, якія жадаюць сёлета паступіць на рабфак. Курсы разьлічаны на 50 чалавек.

Выпуск каапэратараў.

Сёлета адбудзецца другі выпуск адзінага ў БССР каапэрацыйнага тэхнікуму. Тэхнікум канчаюць 40 чалавек. Апошнія будуць разьмяркаваны па нізавых каапэрацыйных арганізацыях.

Пашырэньне лекавых устаноў.

Народны Камісарыят Аховы Здароўя БССР адпусьціў 20.000 рублёў на пабудову рабочай амбуляторыі ў Рэчыцы. Апрача таго, адпушчаны грошы на пашырэньне дзіцячай санаторыі ў Чарніцах (Віцебск. акр.) і бараку для псыхічна-хворых у Ноўках (Менск. акр.).

Прыём у авіяшколы.

Распачалася кампанія па прыёму моладзі ў авіяшколы СССР. Для БССР вызначана 50 месц. Утвараюцца спэцыяльныя камісіі для адбору кандыдатаў у школы.

Электрыфікацыя сельскай гаспадаркі.

Наркамзем БССР намеціў пабудаваць у савецкай гаспадарцы „Чырвоны Молат", Халопеніцкага раёну, Барысаўскай акругі, рсйённую электрастанцыю, якая па пляну мае абслугоўваць сельскі гаспадарчы камбінат і 8 ваколічных вёсак на радыусе ў 10 кілм.

Камбінат будзе складацца з прадпрыемстваў па апрацоўцы лёну, малочнага і браварных заводаў, лесапільні і інш.

Будаўніцтва камбінату мае распачацца сёлета.

Кіно ў глухіх вёсках

Закончыла працу кіно-перасоўка Менскага акруговага аддзелу палітасьветы. Перасоўка працавала ў самых глухіх вёсках Самахвалавіцкага раёну. Усяго перасоўка абслужыла 19 вёсак. На кіно-сэансах перабывала каля 4000 сялян.

Савецкая Беларусь—на экране.

Распачаліся здымкі кіно-фільмы «Наша Беларусь», прысьвечанае дасягненьням Сав. Беларусі да 10-ай гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі. Ужо засьняты больш буйныя фабрыкі нашай прамысловасьці (Гомельшчына) і найбольш характэрныя моманты працы беларускай камсамоліі.

СУД.

Цётка перашкаджала.

Старая Аўдоцьця Голуб жыла ў адной хаце са сваім пляменьнікам Кірэем. [illegible] ...заю гэткія адносіны і хацела выселіць Кірэя з свае хаты. Да таго-ж Кірэй меў сувязь з рознымі злачынцамі, гнаў самагонку; у хату заўсёды прыходзілі да яго нейкія людзі.

Аўдоцьця некалькі раз хадзіла ў РВК і ў міліцыю і заяўляла аб гэтым, просячы выселіць з хаты Кірэя. Гэта яшчэ больш раздувала агонь, і Кірэй пачаў ужываць усе спосабы, каб «дапячы» Аўдоцьці.

Кірэй Голуб апавядаў аб сваіх адносінах да Аўдоцьці дзядзьку жонкі—Мікіце Махвеені, а гэты дзяліўся ўражаньнямі з сябрам Андрэям Тажуном.

Мікіта з Тажуном часта заходзілі да Кірэя, уступалі ў спрэчкі з Аўдоцьцяй і, бывалі выпадкі, білі яе.

Жыцьцё стала неўмагату. Кірэй парадзіўся з Махвеенаю і Тажуном аб сваім жыцьці з цёткаю. «Добрыя» сябры ў сваю чаргу парадзілі Кірэю, што зрабіць, каб пазбавіцца цёткі, і абяцалі яму актыўную дапамогу.

11-га сьнежня 1926 году Кірэй устаў рана. Запрогшы каня, ён паехаў у в. Жораўку і там пераначаваў.

Махвееня і Тажун ужо ведалі сваю справу. Увечары 11-га сьнежня, калі Аўдоцьця ўжо спала, яны прышлі да Галуба і, параіўшыся з жонкаю Кірэя—Аўдоцьцяй Галуб, задушылі старую.

Каб схаваць сьляды злачынства, Махвееня і Тажун задушаную Аўдоцьцю ўкінулі ў студню гр-на Сухана.

12 сьнежня жонка Кірэя пашла да суседзяў і пачала бедаваць:

— Вось няшчасьце, пашла недзе цётка Аўдоцьця яшчэ ўчора, ужо зараз абед, а яе няма. Каб хаця што ня здарылася з ёю, бо толькі бяды набярэшся. А тут і Кірэя няма. Учора раненька паехаў у Жораўку.

Гэтага-ж дня Аўдоцьцю знайшлі ў студні Сухана.

Сэсія Бабруйскага акруговага суду ў Слуцку, разглядзеўшы справу аб забойстве Аўдоцьці прыгаварыла: Кірэя Голуба, Мікіту Махвееню, Андрэя Тажуна і Аўдоцьцю Голуб (жонка Кірэя) усіх на 8 год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем. Аўдоцьці Голуб суд знашоў магчымым памяншыць кару да 2-х год.

Вярхоўны суд пакінуў прыгавар у моцы.

С. Азерскі.

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

Хацеў пазбавіцца канкурэнта.

У м. Лагойску, Менскае акругі, у мясцовай больніцы служыла санітаркай вельмі прыгожая дзяўчына Ганна Маер. З Ганнай быў знаёмы Анатоль Дзяхцяроў, які моцна кахаў яе і думаў з ёю ажаніцца. З часам пазнаёміўся з Ганнай Пётра Лысенка, які таксама пачаў удавацца да яе. Ганна больш кахала Дзяхцярова. Заўважыўшы гэта, Лысенка рашыў пазбавіцца канкурэнта.

26 чэрвеня 1926 году, калі Дзяхцяроў увечары варочаўся ад Ганны дамоў і ішоў цераз кусты, яго падсачыў Лысенка і два разы па ім выстраліў, але толькі моцна параніў у руку.

Менскі Акруговы Суд прыгаварыў Лысенка на 8 год зьняволеньня, але, прыняўшы пад увагу, што ад злачынства цяжкіх вынікаў ня было, скараціў кару да аднаго году.

СА УСЯГО СЬВЕТУ.

— Амэрыканскі лятун Годард разам з вучонымі рыхтуецца сёлетнім летам падняцца на самалёце па вышыню каля 11 вёрст і сфатаграфаваць з гэтай вышыні Нью-Ёрк.

— У Эрываньскай больніцы (Армэнія) ўрач Мірзавакян дастаў у хворага кулю, якая сядзела ў сэрцы больш году. Хворы саўсім паздаравеў.

— Савецкая кіно-экспэдыцыя выехала ў Сярэднюю Азію дзеля здымкаў самых высокіх гор у сьвеце—Паміра. Экспэдыцыя пройдзе каля паўтары тысячы вёрст па пустынных горных дарожках і перавалах і разам з вучонымі будзе здымаць недасьледваныя да гэтага часу плямёны.

— У Лёндане нядаўна закончылася сельска-гаспадарчая выстаўка. Залатую мядаль атрымала сьвіньня, якая важыць 45 пудоў. Гэта—самая большая сьвіньня ў сьвеце.

— Па жаданьню рымскага папы, у новы праэкт італьянскага крымінальнага кодэксу законаў увесен артыкул, які ўстанаўлівае кару за замах на самагубства.

— У Нямеччыне ўстаноўлена, што сушоная бульба зьяўляецца добрым прадуктам для вырабу вельмі моцнага і высокай якасьці піва. У бліжэйшым часе такое піва будзе выпушчана ў продаж.

— Заграніцай надумаліся прырабляць да скрыпкі рупар так, што ён ляжыць на правым плячы скрыпача і ані не перашкаджае вадзіць смычком. Такі рупар узмацняе гук скрыпкі ў пяць разоў і павялічвае прыгожасьць музыкі.

— У Амэрыцы карыстаецца вялікім посьпехам новы спорт-більярд на вадзе. Гэты спорт надта разьвівае спрыт рухаў. Більярдныя шары ў сярэдзіне пустыя і плаваюць на вадзе.

Паштовая скрынка.

Т. А. Заметка «Школа спэцыялістых сельскай і лясной гаспадаркі» да друку не падышла.

Л. Палессу. Артыкул «Гурток эспэранто» друкавацца ня будзе.

Апавяшчэньні.

— Сёньня, а 7-й гадз. вечара, у клюбе „Нарпит" адбудзецца дэлегацкі сход гарадзкога раёну.

ГАРРАЙКОМ КП[б]Б.

— Сёньня, 1-га чэрвеня, а 7 гадз. вечара, у клюбе „Карла Маркса" адбудзецца нарада па пытаньні беларусізацыі партыйнай арганізацыі. Запрашаюцца ўсе сэкратары і апоргі ячеек КП(б)Б, сэкратары фракцый прафэсыянальных і гаспадарчых органаў гор. Менску.

Яўка абавязкова. Білеты—атрымаць у РК КП(б)Б.

МЕНАКРУГКОМ КП[б]Б.

— У чацьвер, 2 чэрвеня, а 7 гадз. вечара ў памяшканьні 2-й школы (Ленінская 21) адбудзецца пасяджэньне Сэкцыі Нарасьветы гарсавету.

— У чацьвер, 2-VI а 7 г. вечара ў Доме Асьветы адбудзецца агульны сход Жыльлёва-Будаўнічага Каапэрацыйнага т-ва «Працаўнік Асьветы» для абгаварэньня пытаньня аб кватэрным будаўніцтве ў 1928 г. Увага... ход вольны.

ТЭАТР. «КУЛЬТУРА».	Гастролі музычнай камэдыі. Серада, 1-га чэрвеня. „ДИТЯ СТЕПЕЙ". Пачатак а 9 гадз. вечара
КІНО «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА».	Гістарычная пастаноўка з савецка польскай вайны на Украіне. „П. К. П." У 9 частках.
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».	З аўторка, 31 мая. „МОРСКОЙ ЯСТРЕБ". Гістар. драма ў 9 частках.

Галоўлітбел № 24864.

Пастановы і загады ўраду БССР.

ПАСТАНОВА

Цэнтральн. Вык. Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР аб падзеле дарог БССР на разрады і аб нормах паласы адводу пры іх.

На скасаваньне свае пастановы за 25 красавіка 1925 году [С. Ц. 1925 г. № 18, арт. 162), Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

І. ПАДЗЕЛ ДАРОГ.

Усе дарогі, якія знаходзяцца на тэрыторыі БССР, падзяліць на пяць разрадаў:

1. Дзяржаўныя.

Усе дарогі, якія маюць агульнасаюзнае значэньне:

а] шосавыя магістралі і шосы, уключаныя ў магістральную сетку;

б] грунтавыя дарогі магістральнага характару, якія злучаюць буйныя адміністрацыйныя і эканамічныя цэнтры БССР з бліжэйшымі цэнтрамі суседніх саюзных рэспублік;

в) пад'язныя шляхі да чыгуначных станцый і да водных прыстаняў, якія ўваходзяць у магістральную сетку;

г] стратэгічныя.

2. Акруговыя.

а] шосы, якія не ўваходзяць у магістральную сетку;

б] усе дарогі, якія маюць адміністрацыйнае і эканамічнае значэньне для акругі і служаць для паштовых зносін акруговага значэньня;

в] пад'язныя шляхі да чыгуначных станцый і прыстаняў, якія не ўвайшлі ў магістральную сетку.

3. Раённыя.

Усе дарогі, якія маюць адміністрацыйнае і эканамічнае значэньне для раёну і служаць для паштовых зносін раённага значэньня.

4. Спэцыяльныя.

Усе дарогі, якія пераважна абслугоўваюць інтарэсы якога-небудзь ведамства, установы або калектыву (савецкай гаспадаркі, заводу, фабрыкі, лясных распрацовак і інш.).

5. Сельскія.

Усе дарогі, апроч пералічаных вышэй, якія злучаюць сяленьні паміж сабою, або з дарогамі вышэйшых разрадаў.

ІІ. УТРЫМАНЬНЕ ДАРОГ.

1. Дарогі першага разраду [дзяржаўныя] знаходзяцца пад ведамам Народнага Камісарыяту Шляхаў і ўтрымоўваюцца апошнім на сродкі дзяржаўнага бюджэту.

2. Дарогі другога, трэцяга і пятага разрадаў знаходзяцца пад ведамам Народнага Камісарыяту Ўнутраных Спраў і ўтрымоўваюцца на сродкі мясцовага бюджэту, пры гэтым:

а[дарогі другога разраду [акруговыя) на сродкі акруговых бюджэтаў;

б] дарогі трэцяга разраду [раённыя] на сродкі раённых бюджэтаў;

в] дарогі пятага разраду (сельскія]—сіламі самога насяленьня і частковаю дапамогаю грашмі з мясцовага бюджэту.

Увага: Вялікія і канструкцыйна-складаныя пабудовы могуць мець разрад вышэйшы за тую дарогу, на якой яны знаходзяцца, і ўтрыманьне іх ускладаецца на бюджэт, адпавядаючы вышэйшаму разраду дарогі.

3. Дарогі чацьвертага разраду [спэцыяльнага прызначэньня] знаходзяцца пад ведамам адпаведных землякарыстальнікаў, ведамстваў і прадпрыемстваў, якія абслугоўваюцца гэтымі дарогамі і ўтрымоўваюцца за іх кошт. Агульна-тэхнічны нагляд за гэтымі дарогамі ўскладаецца на дарожныя органы Народнага Камісарыяту Ўнутраных Спраў.

ІІІ. СКЛАДАНЬНЕ І ЗАЦЬВЕРДЖАНЬНЕ СЬПІСАЎ ДАРОГ.

1. Сьпіс дзяржаўных дарог складаецца ўпаўнаважаным Народнага Камісарыяту Шляхаў па згодзе з Народным Камісарыятам Унутраных Спраў і ўпаўнаважаным Народнага Камісарыяту Пошт і Тэлеграфу і падаецца праз Эканамічную Нараду на зацьверджаньне Савету Працы і Абароны.

Сьпіс стратэгічных дарог складаецца адпаведнымі органамі Народнага Камісарыяту Ваенных і Марскіх Спраў і па згодзе з СНК БССР зацьвярджаецца Саветам Працы і Абароны.

2. Сьпісы дарог другога разраду (акруговых) складаюцца акруговымі выканаўчымі камітэтамі і з заключэньнем Народнага Камісарыяту Шляхаў, падаюцца на зацьверджаньне Эканамічнай Нарады БССР.

Сьпісы дарог трэцяга разраду [раённых) складаюцца раённымі выканаўчымі камітэтамі і пасьля заключэньня акруговых выканаўчых камітэтаў зацьвярджаюцца Народным Камісарыятам Унутраных Спраў.

Сьпісы дарог пятага разраду [сельскіх) складаюцца раённымі выканаўчымі камітэтамі з удзелам адпаведных сельскіх саветаў, зацьвярджаюцца раённым выканаўчым камітэтам і даводзяцца да ведама акруговага выканаўчага камітэту.

3. Сьпісы дарог чацьвертага разраду [спэцыяльнага прызначэньня] складаюцца зацікаўленымі ведамствамі і прадпрыемствамі, узгадняюцца з адпаведнымі раённымі выканаўчымі камітэтамі і зацьвярджаюцца акруговымі выканаўчымі камітэтамі.

Увага: Дарогі спэцыяльнага прызначэньня, якія знаходзяцца ў межах паасобнага землякарыстаньня, не ўзгадняюцца з раённымі выканаўчымі камітэтамі і не зацьвярджаюцца акруговым выканаўчым камітэтам.

IV. АБ НОРМАХ ПАЛАСЫ АДВОДУ ЗЯМЛІ ДЛЯ ДАРОГ.

1. Для ўсіх дарог БССР устанаўляецца паласа адводу пэўнай шырыні, у межах якой дарожныя органы маюць права праводзіць усе дарожныя работы: капаць канавы браць зямлю для падсыпкі дарог, складваць будаўнічыя матар'ялы, будаваць будынкі для аховы дарожных пабудоў і праводзіць іншыя работы па пабудоўцы і рамонту дарожнага палатна і пабудоў.

2. Для кожнага разраду дарог устанаўляецца наступная паласа агульнага адводу:

а] для дарог першага разраду [дзяржаўных] 40 мэтраў, пры гэтым для стратэгічных дарог паласа адводу ў патрэбных выпадках, з спэцыяльнага дазволу Эканамічнай Нарады БССР, можа быць пашырана да 65 мэтраў;

б] для дарог другога разраду (акруговых)—у адкрытых мясцох—30 мэтраў і ў лясістых—40 мэтраў;

в] для дарог трэцяга разраду (раённых) у адкрытых мясцох—10 мэтраў і ў лясістых—15 мэтраў;

г] для дарог пятага разраду [сельскіх] і чацьвертага разраду [спэцыяльных] у адкрытых мясцох—6,5 мэтр. і ў лясістых—10 мэтраў.

3. Для існуючых і новых шосаў паласа адводу ўстанаўляецца—40 мэтраў.

4. Для дарог усіх разрадаў, на якіх пасаджаны дрэвы, існуючыя палосы адводу не зьмяншаюцца.

5. Незалежна ад паласы адводу, калі характар работ гэтага вымагае (будаваньне грэбляў, зьмяняючых плыню, асушальныя распрацоўкі, распрацоўка кар'еру, каменьняломень і іншыя работы) адводзяцца пэўныя дзялянкі зямлі патрэбных разьмераў па згодзе дарожных органаў з адпаведнымі ведамствамі.

6. Для дарог усіх разрадаў, якія знаходзяцца ў забудаваных мясцох, паласа адводу нармуецца правіламі гарадзкой і сельскай пляноўкі.

7. У межах крэпасных і ўмацаваных раёнаў шырыня паласы адводу дарог усіх разрадаў устанаўляецца па згодзе з ваенным ведамствам.

8. Палосы адводу шосаў, брукаваных і грунтаваных дарог з усімі дарожнымі пабудовамі на іх і службовымі будынкамі, а таксама з лясамі і насаджэньнямі, якія растуць на гэтых палосах, знаходзяцца, у залежнасьці ад разраду дарог, пад ведамам Народнага Камісарыяту Шляхаў, або акруговых выканаўчых камітэтаў.

Без дазволу органаў Народнага Камісарыяту Шляхаў або Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў паласа адводу ня можа быць нікім скарыстана.

Увага 1. Паласа адводу ідзе ў распараджэньне дарожных органаў Народнага Камісарыяту Шляхаў і Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў пасьля выдзяленьня яе Народным Камісарыятам Земляробства праз земляўпарадкаваньне паводле Зямельнага Кодэксу. Тэрмін перадачы паласы адводу пад ведама дарожных органаў Народнага Камісарыяту Шляхаў і Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў устанаўляецца інструкцыяй, якая выдаецца Народным Камісарыятам Земляробства пасьля ўзгадненьня з Народным Камісарыятам Унутраных Спраў і Шляхаў.

Увага 2: Парадак скарыстаньня лесу на паласе адводу ўстанаўляецца інструкцыяю, якая апрацоўваецца Народнымі Камісарыятамі Земляробства, Грашовых Спраў, Унутраных Спраў і ўпаўнаважанымі Народнага Камісарыяту Шляхаў СССР пры СНК БССР і зацьвярджаецца Эканамічнаю Нарадаю БССР.

9. Парадак ачышчэньня занятай паласы адводу, а таксама апаражненьня будынкаў, якія знаходзяцца на гэтай паласе і заняты ўстановамі, устанаўляецца спэцыяльнаю інструкцыяю, якая апрацоўваецца ўпаўнаважаным Народнага Камісарыяту Шляхаў і Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў пасьля ўзгадненьня з Народнымі Камісарыятамі Грашовых Спраў, Земляробства, Пошт і Тэлеграфу і зацьвярджаецца Эканамічнаю Нарадаю.

10. Загады дарожных органаў у паласе адводу дарог, якія знаходзяцца ў межах крэпасных і ўмацаваных раёнаў, павінны быць узгоднены з органамі ваеннага ведамства.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **Я. Адамовіч.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

14 мая 1927 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Вык. Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР аб дапаўненьні Грамадзянскага Кодэксу арт. 320-а і аб зьмене ўвагі да артыкулу 296, а таксама артыкулаў 336 і 337 Грамадзянскага Кодэксу.

На падставе пастаноў: СНК СССР за 20-Х-1925 году «Аб зацьверджаньні Палажэньня аб гандлёвай рэгістрацыі» [З.З. СССР 1925 г., № 82, арт. 622], Народнага Камісарыяту Замежнага і Ўнутранага Гандлю СССР за 24-2-1927 г. «О введении в действие Положения о торговой регистрации от 20 октября 1925 года» («Экономическая Жизнь» за 1927 г. № 50) і III Сэсіі ЦВК БССР IV-га склікаьня за 26-VII-1923 году „Аб парадку ўнясеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі" (З.З БССР 1923 г. № 13-14, арт. 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць;

1. Увагу 1 да арт. 296 Грамадзянскага Кодэксу зрэдагаваць так:

«Увага 1. У заяве павінны зьмяшчацца ўсе зьвесткі, якія патрабуюцца Палажэньнем аб гандлёвай рэгістрацыі (З.З. СССР 1925 г. № 82, арт. 623)».

2. Дапоўніць Грамадзянскі Кодэкс наступным артыкулам 320-а:

«Таварыствы з абмежаванаю адказнасьцю рэгіструюцца ў парадку, устаноўленым Палажэньнем аб гандлёвай рэгістрацыі (З.З. СССР 1925 г. № 82, арт. 623)».

3. Артыкулы 336 і 337 Грамадзянскага Кодэксу зрэдагаваць так:

«Арт. 336. Разам з заяваю аб рэгістрацыі павінны быць падаваны ўсе зьвесткі, якія патрабуюцца Палажэньнем аб гандлёвай рэгістрацыі (З.З. СССР 1925 г. № 82, арт. 623).

Увага. Народны Камісарыят Замежнага і Ўнутранага Гандлю БССР альбо Народны Камісарыят Замежнага і Ўнутранага Гандлю Саюзу ССР па належнасьці, а ў адпаведных выпадках Народны Камісарыят Грашовых Спраў БССР альбо Народны Камісарыят Грашовых Спраў Саюзу ССР па належнасьці маюць права правяраць дзейнасьць таварыства і ўваходзячых у яго склад устаноў, у паасобку наяўнасьць і правільнасьць ацэнкі маемасьці, паказанай у інвэнтарным вопісу.

Арт. 337. Публікацыя аб адбыўшымся ўнясеньні таварыства ў гандлёвы рэестр робіцца ў парадку, устаноўленым Палажэньнем аб гандлёвай рэгістрацыі (ЗЗ СССР 1925 г. № 82, арт. 623)».

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. ЧАРВЯКОЎ.**

За Старшыню Савету Народных Камісараў БССР **М. БАРСУКОЎ.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. ХАЦКЕВІЧ.**

14 мая 1927 г.,
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центр. Исполн. Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР о подразделении дорог БССР на разряды и о нормах полосы отвода при них.

В отмену постановления своего от 25 апреля 1925 года (С. У. 1925 г., № 18, ст. 162) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

I. ПОДРАЗДЕЛЕНИЕ ДОРОГ.

Все дороги пролегающие на территории БССР подразделить на 5 разрядов:

1. Государственные.

Все дороги, имеющие общесоюзное значение:

а) шоссейные магистрали и шоссе включенные в магистральную сеть;

б) грунтовые дороги магистрального характера, соединяющие крупные административные и экономические центры БССР с ближайшими центрами соседних союзных республик;

в) под'ездные пути к железно-дорожным станциям и водным пристаням, входящие в магистральную сеть;

г) стратегические.

2. Окружные.

а] шоссе, не входящие в магистральную сеть;

б] все дороги, имеющие административное и экономическое значение для округа и служащие для почтовых сообщений окружного значения;

в] под'ездные пути к железно-дорожным станциям и пристаням, не вошедшие в магистральную сеть.

3. Районные.

Все дороги, имеющие административное и экономическое значение для района и служащие для почтовых сообщений районного значения.

4. Специальные.

Все дороги, обслуживающие преимущественно интересы какого-либо ведомства, учреждения или коллектива (совхоза, завода, фабрики, лесоразработок и пр.).

5. Сельские.

Все дороги, кроме перечисленных выше, соединяющие селения между собою или с дорогами высших разрядов.

II. СОДЕРЖАНИЕ ДОРОГ.

1. Дороги первого разряда (государственные) находятся в ведении Народного Комиссариата Путей Сообщения и содержатся последним на средства государственного бюджета.

2. Дороги второго, третьего и пятого разрядов находятся в ведении Народного Комиссариата Внутренних Дел и содержатся на средства местного бюджета, при чем:

а] дороги второго разряда (окружные) на средства окружных бюджетов;

б] дороги третьего разряда (районные)—на средства районных бюджетов;

в] дороги пятого разряда (сельские)—силами самого населения и частичной помощью денежными средствами из местного бюджета.

Примечание: Большие и конструктивно-сложные сооружения могут иметь разряд высший, чем тэ дорога, ка которой они расположены, и содержание их возлагается на бюджет, соответствующий высшему разряду дороги.

3. Дороги четвертого разряда (специального назначения) находятся в ведении соответствующих землепользователей, ведомств и предприятий, обслуживаемых этими дорогами и содержатся за их счет. Общий технический надзор за этими дорогами возлагается на дорожные органы Народного Комиссариата Внутренних Дел.

III. СОСТАВЛЕНИЕ И УТВЕРЖДЕНИЕ СПИСКОВ ДОРОГ.

1. Список государственных дорог составляется Уполномоченным Народного Комиссариата Путей Сообщения по соглашению с Народным Комиссариатом Внутренних Дел и Уполномоченным Народного Комиссариата Почт и Телеграфов и представляется через Экономическое Совещание на утверждение Совета Труда и Обороны.

Список дорог стратегических составляется соответствующими органами Народного Комиссариата по Военным и Морским Делам и по согласованию с Советом Народных Комиссаров Белорусской ССР утверждается Советом Труда и Обороны.

2. Списки дорог второго разряда (окружных) составляются Окружными Исполнительными Комитетами и с заключением Народного Комиссариата Внутренних Дел, по согласовании с органами Народного Комиссариата Путей Сообщения, представляются на утверждение Экономического Совещания БССР.

Списки дорог третьего разряда (районных) составляются районными исполнительными комитетами и по заключению окружных исполнительных комитетов утверждаются Народным Комиссариатом Внутренних Дел.

Списки дорог пятого разряда (сельских) составляются районными исполнительными комитетами с участием соответствующих сельских советов, утверждаются районными исполнительными комитетами и доводятся до сведения окружного исполнительного комитета.

3. Списки дорог четвертого разряда (специального назначения) составляются заинтересованными ведомствами и предприятиями, согласовываются с соответствующими районными исполнительными комитетами и утверждаются окружными исполнительными комитетами.

Примечание: Дороги специального назначения, пролегающие в пределах отдельного землепользования, не подлежат согласованию с районными исполнительн. комитетами и не утверждаются окружным исполнительным комитетом.

IV. О НОРМАХ ПОЛОСЫ ОТВОДА ЗЕМЛИ ПОД ДОРОГИ.

1. Для всех дорог Белорусской ССР устанавливается полоса отвода определенной ширины, в пределах которой дорожные органы имеют право производить все дорожные работы, как-то: проводить канавы, брать землю для подсыпки дорог, складывать строительные материалы, возводить постройки для охраны дорожных сооружений и производить прочие работы по постройке и ремонту дорожного полотна и сооружений.

2. Для каждого разряда дорог устанавливается нижеследующая полоса общего отвода:

а) для дорог первого разряда (государственных) 40 метр., причем для стратегических полоса отвода, в случае надобности, может быть расширена до 65 метр. с специального разрешения Экономического Совещания Белорусской ССР;

б) для дорог второго разряда (окружных) —в открытых местах 30 метр., а в лесистых—40 метр.;

в) для дорог третьего разряда (районных) —в открытых местах 10 метров и в лесистых 15 метров;

г) для дорог пятого разряда (сельских) и 4-го разряда (специальных)—в открытых местах 6,5 метра и в лесистых 10 метр.

3. Для существующих и вновь строющихся шоссейных дорог полоса отвода устанавливается в 40 метров.

4. Для дорог всех разрядов, имеющих посадку деревьев, существующие полосы отвода уменьшению не подлежат.

5. Независимо от полосы отвода, когда в этом является надобность по характеру работ (устройство струенаправляющих дамб, осушительные разработки, разработка карьера, каменоломень и др. работы) отводятся отдельные участки земли нужных размеров по соглашению дорожных органов с соответствующими ведомствами.

6. Для дорог всех разрядов, пролегающих в застроенных местах, полоса отвода нормируется правилами городской и сельской планировки.

7. В пределах крепостных и укрепленных районов ширина полосы дорог всех разрядов устанавливается по соглашению с военным ведомством.

8. Полосы отвода шоссейных, мощеных и грунтовых дорог со всеми дорожными сооружениями на них и служебными зданиями, а также с произрастающими на этих полосах лесами и насаждениями, находятся, в зависимости от разряда дорог, в ведении Народного Комиссариата Путей Сообщения или соответствующих исполнительных комитетов.

Без разрешения дорожных органов Народного Комиссариата Путей Сообщения или Народного Комиссариата Внутренних Дел полоса отвода никем использована быть не может.

Примечание 1. Полоса отвода поступает в распоряжение дорожных органов Народного Комиссариата Путей Сообщения и Народного Комиссариата Внутренних Дел после выделения ее Народным Комиссариатом Земледелия в порядке землеустройства согласно Земельного Кодекса. Срок передачи полосы отвода в ведение дорожных органов Народного Комиссариата Путей Сообщения и Народного Комиссариата Внутренних Дел устанавливается инструкцией, издаваемой Народным Комиссариатом Земледелия по соглашению с Народным Комиссариатом Внутренних Дел и Народным Комиссариатом Путей Сообщения.

Примечание 2. Порядок использования леса на полосе отвода устанавливается инструкцией, разрабатываемой Народным Комиссариатом Земледелия, Финансов, Внутренних Дел и Уполн. НК Путей Сообщения СССР при СНК БССР и утверждаемой Экономическим Совещанием БССР.

9. Порядок освобождения занятой полосы отвода, а также находящихся на этой полосе зданий, занятых учреждениями, определяется особой инструкцией, вырабатываемой Уполномоченным Народного Комиссариата Путей Сообщения и Народным Комиссариатом Внутренних Дел по согласовании с Народными Комиссариатами Финансов, Земледелия, Народным Комиссариатом Почты и Телеграфов и утверждаемой Экономическим Совещанием.

10. Распоряжения дорожных органов в полосе отвода дорог, лежащих в пределах крепостных и укрепленных районов, должны быть согласованы с органами военного ведомства.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **И. Адамович.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич.**

14 мая 1927 г., г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполн. Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР о дополнении Гражданского Кодекса ст. 320-а и об изменении примечания к статье 296, а также статей 336 и 337 Гражданского Кодекса.

На основании постановлений СНК СССР от 20-X—1925 г. „Об утверждении Положения о торговой регистрации» (С. З. СССР 1925 г., № 82, ст. 622), Народного Комиссариата Внешней и Внутренней Торговли СССР от 24-II—1927 г. «О введении в действие Положения о торговой регистрации от 20 октября 1925 года» [«Экономическая Жизнь" за 1927 г. № 50] и III-й сессии ЦИК БССР IV созыва от 26-У—1923 года «О порядке внесения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии» (С. У. БССР 1923 г., № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

1. Примечание I к ст. 296 Гражданского Кодекса изложить так:

«Примечание I. Заявление должно содержать все сведения, требуемые Положением о торговой регистрации (С.З. СССР 1925 г. № 82, ст. 623»).

2. Дополнить Гражданский Кодекс следующей статьей 320-а:

«Товарищества с ограниченной ответственностью регистрируются в порядке, установленном Положением о торговой регистрации [С. З. СССР 1925 г. № 82, ст. 623».

3. Статьи 336 и 337 Гражданского Кодекса изложить так:

«Ст. 336. При заявлении о регистрации должны быть представлены все сведения, требуемые Положением о торговой регистрации [С. З. СССР 1925 г. № 82, ст. 623).

Примечание: Народный Комиссариат Внешней и Внутренней Торговли БССР или Народный Комиссариат Внешней и Внутренней Торговли Союза ССР по принадлежности, а в подлежащих случаях Народный Комиссариат Финансов БССР или Народный Комиссариат Финансов Союза ССР по принадлежности имеют право проверять деятельность общества и входящих в его состав учреждений, в частности наличие и правильность оценки имущества, указанного в инвентарной описи.

Ст. 337. Публикация о состоявшемся внесении общества в торговый реестр производится в порядке, установленном Положением о торговой регистрации [С.З. СССР 1925 г. № 82, ст. 623)».

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

За Председателя Совета Народных Комиссаров БССР **М. Барсуков.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич.**

14 мая, 1927 г.
г. Минск.

ВСЕ ПРОИЗВОДСТВА В ОДНОЙ КНИГЕ.
Каждый может иметь побочный заработок.

„Спутник Практика" сборник техно-химических рецептов и практических указаний по выработке всевозможных предметов и продуктов массового потребления и специального назначения. Составлено по новейшим проверенным немецким, американским, английским и французским данным, применительно к условиям СССР, под редакцией проф. Политехнического Института им. Калинина В. К. ВАЛЬГИСА.

В „Спутнике Практика" свыше 2.000 рецептов по всем видам производства. К сборнику „Спутник Практика" приложены:

Алфавитный указатель основных процессов, технических выражений, сырья и приборов, применяемых при изготовлении помещенных в сборнике рецептов. Таблица справочного характера. Законы о кустарях, ремесленниках промысловой кооперации и промышленных предприятиях. Устав о гербовом сборе.

Сборник „Спутник Практика" необходим кустарям, промысловым артелям и отдельным лицам, ищущим применения своего труда. „Спутник Практика" необходим каждой фабрике, заводу, мастерской, т. к. дает возможность наиболее полно использовать производственные возможности и утилизировать побочные продукты производства. „Спутник Практика" экономит средства предприятия и увеличивает его доходность.

Цена сборника „Спутник Практика" в переплете 6 р. 40 к. Заказы выполняются наложенным платежом.

Заказы и деньги (можно марками) направлять: МОСКВА, 155, М. Бронная, 10, помещение 3, „КНИЖНАЯ ПОЛКА".

„Как научиться писать художественные произведения".

В. ВЕРЕСАЕВ—Что нужно для того, чтобы быть писателем, ц. 25 к. Проф. З. ШЕНГЕЛИ Как писать статьи, стихи и рассказы, ц. 80 к. В. ШКЛОВСКИЙ—Техника писательского ремесла, ц. 50 к. Проф. Р. МЮЛЛЕР-ФРЕЙЕНФЕЛЬС—Поэтика, ц. 80 к. ШУЛЬГОВСКИЙ—Занимательное стихосложение, ц. 1 р. 10 коп. Проф ШЕНГЕЛИ—Практическое стиховедение, ц. 1 руб. А. БОРОДИН—В помощь начинающему драматургу, ц. 60 коп. ПУДОВКИН—Кино-сценарий, ц. 30 к. Проф. А. АРТЮШКОВ—Звук и стих, ц. 50 к.

Заказы выполняются немедленно наложенным платежом. Мелкие суммы можно присылать марками. Цена всей библиотеки—5 р. 55 к. Заказы направлять: Москва, 155, Малая Бронная, 10, пом. 3, „Книжная полка". 5—8.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

Грамадзянка КОРСТ Вольга Сяргееўна, якая паходзіць з гр-н гор. Ленінграду, а зараз пражывае ў Менску, ЗЬМЯНЯЕ прозьвішча КОРСТ на прозьвішча КОРСТ-БАРТАШЭВІЧ.

Асобы, якія маюць перашкоды да зьмены прозьвішча названай гр-кай, павінны заявіць аб гэтым у ЗАГС Менакрвыканкому.

Менск, 1-я дзяржаўная друкарня.